

INNEHÅLL

TIIVISTELMÄ	3
1 INLEDNING	5
2 SYFTE	7
3 MATERIAL	8
4 METOD	9
5 ROCKLYRIK	10
5.1 Speciella drag i Kents texter (skivorna Isola och Hagnesta Hill)	12
5.2 Speciella drag på Du & Jag Döden	13
6 ADJEKTIV	16
6.1 Allmänt om adjektiv	16
6.2 Allmänt om particip	16
6.2.1 Presens particip	16
6.2.2 Perfekt particip	17
7 ADJEKTIVEN I MATERIALET en kvantitativ och kvalitativ analys	18
7.1 Adjektiven i Isola och Hagnesta Hill	18
7.1.1 En kvantitativ analys	18
7.1.2 En kvalitativ analys	21
7.1.2.1 Adjektiv med flera förekomster	23
7.1.2.2 Adjektiv med en förekomst	29
7.2 Adjektiven i Du & Jag Döden	45
7.2.1 En kvantitativ analys	45
7.2.2 En kvalitativ analys	47
7.2.2.1 Färgadjektiv	49

7.2.2.2 Adjektiv med flera förekomster	52
7.2.2.3 Adjektiv med en förekomst	55
7.3 Sammanfattning och jämförelse	65
8 AVSLUTNING	67
LITTERATUR	
BILAGOR	
Bilaga 1. Livräddaren (<i>Isola</i>)	69
Bilaga 2. Kungen är död (<i>Hagnesta Hill</i>)	70
Bilaga 3. 400 slag (<i>Du & Jag Döden</i>)	71

VAASAN YLIOPISTO**Humanistinen tiedekunta**

Laitos:	Ruotsi ja pohjoismaiset kielet
Tekija:	Teuvo Huhtanen
Pro gradu –tutkielma:	Adjektiven i rockbandet Kents lyrik
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Oppiane:	Ruotsi
Valmistumisvuosi:	2007
Työn ohjaaja:	Marianne Nordman

TIIVISTELMÄ:

Tutkimukseni tavoitteena on tutkia adjektiivien roolia rockyhtye Kentin sanoituksissa. Materiaali koostuu kahdesta vanhemmasta levystä, Isola (1997) ja Hagnesta Hill (1999), sekä Kentin uusimmasta levystä Du & Jag Döden (2005). Tavoitteena on myös verrata uusinta levyä suhteessa vanhempiin levyihin.

Tutkimuksessani käytän sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista metodia. Kvantitatiivisesti tutkin muun muassa eri adjektiivinen esiintymiskertoja teksteissä sekä pohdin minkälaisia johtopäätöksiä näistä näkökulmista voi tehdä. Kvalitatiivisessa osuudessa sen sijaan tutkin syitä niin yleisimpien adjektiivien käyttöön, kuin myös useiden yksittäisten adjektiivien käyttöön. Yritän löytää syitä eri adjektiivivalinnoille ja tutkia muun muassa onko jokin adjektiivivalinta riippuvainen tekstistä, esimerkiksi sen riimityksestä, vai onko adjektiivi sana, jolla ohjataan tekstiä ja sen sanomaa. Tutkin myös lyhyesti värien käyttöä sanoituksissa.

Tutkimuksessa tulee ilmi niin eroja, kuin yhtäläisyyksiäkin levyjen välillä. Suurimmat erot uuden ja vanhempien levyjen välillä liittyvät yksittäisten adjektiivien käyttöön, sekä siihen, kuinka esimerkiksi eri subjekteja kuvaillaan adjektiivien välityksellä. Vanhemmilla levyillä olevaa sinä- subjektin ihannointia ei löydä enää uusimmalla, *Du & Jag Döden*- levyiltä. Lisäksi adjektiivivalinnat uudella levyllä ovat suurempia ja hieman tavanomaisempia. Yhtäläisyyksiä löytyy muun muassa yleisimmistä adjektiiveista, sekä tavasta, kuinka tietynlaisia adjektiiveja on käytetty.

AVAINSANAT: rocklyrik, adjektiv, rockbandet Kent

1. INLEDNING

Kent är ett svenskt rockband vars historia börjar 1990 i Eskilstuna. Under sin över 17 år långa karriär har Kent gett ut 7 studioskivor och den sista av skivorna gavs ut 2005. Under åren har Kent blivit ett av de största rockbanden i Sverige och Kent har också nått framgång utomlands.

Kent har länge haft fem medlemmar, Joakim Berg, Sami Sirviö, Markus Mustonen, Martin Sköld och Harri Mänty som slutade i Kent i slutet av året 2006. Huvudgestalten i bandet är sångaren och låtskrivaren Joakim Berg. Förebilder för Kent är bland annat U2 och Depeche Mode. I boken *Svensk Rock* beskriver Lars Lilliestam (1998: 345) att Kents musik närmast kan karaktäriseras som gitarrbaserad ´indiepop´ med svenska texter.

Kent har också fått en mängd olika priser. Bland annat fick de redan 1996 en grammis för årets musikvideo, en rockbjörn för årets svenska skiva och nöjesguidens pris för bästa band. Isola fick 1997 priset för årets skiva och 1998 årets svenska låt (Musik non stop som var en singel från albumet *Hagnesta Hill*). Under de senaste åren har Kent fått också priser som bästa nordiska band, årets album, årets rockgrupp, årets musikvideo osv.

Kent har alltid haft sånger som innehåller starka känslor såväl lyriskt som musikaliskt. Låtarna baserar sig på kontraster och allt fungerar på många olika nivåer, dvs. t.ex. texterna är alltid bakspråkliga och de båda gitarrerna spelar sina egna mönster. Detta gör Kent till ett band som det är lätt att lyssna till men som bjuder på något nytt varje gång när man lyssnar till dem. Alla Kents texter är skrivna av bandets sångare, Joakim Berg. Kents album *Isola* och *Hagnesta Hill* har getts ut också på engelska. (Jfr. också Lilliestam 1998)

Jag gjorde också mitt proseminariearbete om Kents lyrik. I det arbetet koncentrerade jag mig på skivorna *Isola* och *Hagnesta Hill*. År 2005 publicerade Kent en ny skiva *Du & Jag Döden*. Den sägs vara ett undantag från Kents traditionella stil. Bandet har också

själv berättat att *Du & Jag Döden* är en dyster och melankolisk skiva som avviker från de tidigare skivorna.

I Kents texter spelar varje adjektiv en stor roll. Fastän texterna redan som helheter är ganska intressanta målningar, är det ofta just adjektiven som gör texterna djupa. Joakim Berg är ofta uppskattad som en av de bästa svenska rocklyrikerna. När man lyssnar på Kent för första gången kan man lätt tänka sig att deras texter är mycket vackra men man vet sällan vad de egentligen handlar om. På ett sätt handlar nästan alla texter om avstånd. Tematiken i texterna är alltså också ett intressant område.

2 SYFTE

Syftet med min undersökning är att granska variationen i adjektiv- och participformer och deras roll och betydelse i Kents texter. Utöver adjektiven har jag alltså också tagit med participformerna och ser dem som en del gruppen adjektiv.

Kents texter innehåller också starkt bildspråk. Berg använder språket på ett eget sätt och skapar vackra skildringar i nästan varje låt. Man kan inte så lätt jämföra hans lyrik med någon annan svensk skribents, som i t.ex. låten *Kungen är död*:

Exempel 1:

Goretex mot regnet
 Fleece mot kall snö
 i paniken & trängseln
 Blir Du Kall & Blöt (*Kungen är död*)

Jag ska också på ett sekundärt sätt diskutera aspekter på bildspråket och dess roll i texterna och se i synnerhet på hur bildspråket och adjektiven samt participen förhåller sig till varandra, dvs. hur Berg använder adjektiv i sitt bildspråk. Jag ska också granska adjektiven om de fungerar som metaforer eller som konkreta skildringar.

Kent påstås också ha ändrat sin stil till en mer melankolisk sådan. Jag ska granska hur den här förändringen har påverkat adjektivvalen också på den bildspråkliga nivån.

3 MATERIAL

Kent har gett ut sammanlagt sju skivor. För min undersökning har jag valt två skivor som varit några slags vändpunkter för Kent. *Isola* gavs ut 1997 och *Hagnesta Hill* två år senare, 1999. En viktig enskild vändpunkt för Kent var låten *Om du var här från Isola* som var en stor hit också utanför Sverige. Den publicerades också på engelska och Kent turnerade runt i Europa och också i USA. I Sverige sålde skivan platina. ”Dagens skiva”, (2007) som är en webbplats för svenska musikrecensioner, skriver på sin hemsida:

”Inför tredje plattan, "Isola", var någonting tvunget att hända. Distpedalerna kopplades ur. De enkla låtstrukturerna blev mer komplicerade. Den skalade produktionen blev pompös. De raka texterna blev mer fragmentariska och ännu öppnare för tolkningar.”

Isola kan därför på ett sätt sägas vara början på det Kent som vi känner här i Finland också.

Hagnesta Hill gavs också ut på engelska. Efter den skivan turnerade Kent i Europa igen och spelade sin största konsert någonsin på Roskilde festivalen inför tiotusentals lyssnare.

Utöver dessa två skivor tog jag med den nyaste skivan *Du & Jag Döden* eftersom den ansetts vara annorlunda än de tidigare. Allmänt taget avviker de två äldre Kent-skivorna och texterna inte så mycket från varandra så granskningen av dessa två ger också en ganska god totalbild av Kents äldre produktion.

Jag har först granskat varje text separat och sedan börjat försöka hitta allmänna tendenser i texterna och också försökt se på vilket sätt den nya skivans annorlunda stil har skapats.

4 METOD

I min undersökning tillämpar jag både kvantitativa och kvalitativa metoder.

Först har jag excerperat varje adjektiv och particip och sett vilka slags analyser man kan utföra på dem. Jag har också granskat deras förekomst kvantitativt.

Efter detta har jag gjort en tabell över resultaten och sett vilka slags tendenser man kan hitta i den. Jag har också analyserat adjektivens och participens art, m.a.o. sett om de är positivt eller negativt laddade och vilket slags intryck de ger åt texten. Detta görs i den kvalitativa delen samt med andra kvalitativa aspekter. Analysen bygger på reflekterande resonemang.

Jag har också analyserat de meningar eller helheter som innehåller adjektiv och granskat vilken slags relation bildspråket och adjektiven har i meningen, dvs hur meningen skulle förändras om man tog bort adjektivet eller ändrade det.

5. ROCKLYRIK

Rocklyrik kan jämföras med traditionell poesi. I själva verket har poesin redan från början gått hand i hand med musik och dans. Ordet *lyrik* betyder ursprungligen ett musikinstrument, lyra (Kauppinen & Koskela & Mikkola & Valkonen 1990).

Med begreppet 'lyrik' menar jag i detta fall såväl poesi som sångtexter.

Mats Lóden skriver i *Rockens text* att varje text som skrivs utgår från en författares personliga värld och egna kunskaper i att skriva, och de som lyssnar möter varje text utifrån sin smak och sina behov. Därför blir varje text unik, likaså upplevelsen av den. (Lodén 1989: 9)

Struktur och intrig i lyrik är sådana att det vid första ögonkastet är nästan omöjligt att säga vad texten handlar om. Frith påstår t.o.m. att när man lyssnar på en rockskiva påverkar den först genom musiken och man lägger märke, ifall man överhuvudtaget gör det, till orden först efter det. Det är rytmen och sounden som är viktigaste. (Frith 1988: 17)

Det påstås också att rockens förkärlek för interjektioner, nonsens, oartikulerade läten tyder på att de semantiska aspekterna inte spelar någon stor roll i rocklyriken. Ett bra exempel är det finska bandet Hurriganes och dess trummis/sångare Remu Aaltonen som i synnerhet i början av sin karriär sjöng nästan vad som helst i några låtar eller till exempel refrängen i Little Richards låt Tutti Frutti:

Exempel 2:

A-Wop-bop-a-loo-lop a-lop-bam-boo
 Tutti Frutti, all over rootie,.....
 A-wop-bop-a-loo-lop a-lop bam boo (*Tutti Frutti*)

Lindberg (1995: 33-34) fortsätter ändå med påståendet att ”vissa artister tillskriver sina texter större betydelse än andra”. Det här stämmer ännu mer i dagens samhälle. Det är ganska sällan man nu för tiden hör en ny rocklåt med något likadant som Tutti Frutti. Aki Tykki från det finska bandet Happonradio har sagt i en intervju i Iltalehti år 2006 att för ett band som skriver sina låtar på finska, är ordens betydelse över 50 procent av slutprodukten.

Enligt Hallberg har det varit en omstridd fråga i poetikens historia, vilken roll och funktion bildspråk egentligen spelar. En s.k. ornamentteori innehåller tanken att bildspråk är en fast del av textens innebörd och kan därför inte sägas vara bara ett alternativt sätt att säga något. En annan synvinkel på bildspråk är att t.ex. metaforer och liknelser bara är omskrivningar av något som hade kunnat sägas också mer enkelt, dvs. de finns bara till för att dekorera språket. (Hallberg 1982:41)

I en rocklåt (eller i en dikt eller i någon annan poesi) ryms det inte heller många långa och tunga meningar, så därför är man tvungen att tänka mer på enskilda ord och uttryck. Ofta är det också så att temat, det riktiga budskapet, ligger bakom den rena formen. Man måste alltså alltid tolka lyrik. Detta är orsaken till att några enskilda ord kan ha en avgörande betydelse för helhetsuppfattningen.

Strukturen i lyriska texter bygger ofta på att texterna är indelade i olika strofer. Till skillnad från dikter har rocklyriker utöver ”vanliga strofer” en refräng. Den förekommer vanligen minst tre gånger i en låt och är oftast likadan varje gång. Detta är ingen skriven regel, men om man granskar lyrik på olika rockalbum så märker man att detta mycket ofta stämmer.

Texten i lyrik är ofta inte en kontinuerlig berättelse utan en samling av enskilda meningar och ibland t.o.m. bara enskilda ord vilka binds ihop av temat. Såväl rocklyrik som dikter är alltså alltid helheter som inte kan delas in i mindre delar utan att man går miste om något av dess budskap.

5.1 Speciella drag i Kents texter (skivorna *Isola* och *Hagnesta Hill*)

Kents texter har ofta ett par verser och en melodisk refräng eller verser som slutar med refräng. Det finns ändå några undantag i synnerhet på *Isola* där några låtar saknar refräng. (Lilliestam 1998:346)

I alla Kents texter finns det ett du och ett jag som alltid förhåller sig till varandra på något sätt (ofta är det fråga om kärleken). Tonen är också ofta nedstämd. De djupare temana i Kents texter är ”rädsla, kontaktlöshet, ensamhet, ångest inför närhet”. Texterna innehåller vanligen skildringar av stadsmiljö och det ges sällan någon kontext eller historia. Kent har alltså inte klassiska rock- eller kärleksteman (inget kärlekspar sitter på stranden och tittar på stjärnorna i Kents texter) och det finns inga s.k. macho-poser. (Lilliestam 1998:347)

Texterna har också en tendens att bestå av enskilda meningar som på något magisk sätt bildar en fungerande helhet. Följande exempel är taget ur låten *Ett tidsfördriv att dö för*. Det visar bra hur Kents texter är blandningar av lite abstrakta meningar, olika slags adjektiv och bildspråk på många nivåer.

Exempel 3:

Jag fick en tung roll som din clown
 Charlie Chaplin, Eva Braun
 En storlek ner, Gud Du är smal
 Det här är början på en ny dag (*Ett tidsfördriv att dö för*)

Ett annat exempel är taget ur låten *Livräddaren*.

Exempel 4:

Jag räddar Ditt liv
 Du är bländad & vit
 Jag bromsar på is
 Du har frusit mitt i
 Ge mej en chans
 att drömma ibland (Livräddaren)

Texterna tvingar läsaren (lyssnaren) att använda sin fantasi och de är också därför värda att bli närmare granskade. Berg lägger mest vikt på enskilda ord och Kents texter är ofta ganska korta. Elementen som Kent-texternas framgång baserar sig på är förstås mycket talrika och varierande, t.ex. också verb eller bildspråk ensamma skulle kunna utgöra ett forskningsobjekt. Jag ska koncentrera mig i detta fall ändå för det mesta bara på adjektiv och particip och på deras inverkan på bildspråket.

5.2 Speciella drag på Du & Jag Döden

I nästan alla recensioner om *Du & Jag Döden* nämner man något om skivans dystra teman. Fredrik Welander t.ex. skriver i en recension (Welander 2007)

”Kents skiva om döden – eller snarast om den jobbiga övergång från det Ulf Lundell kallat ungdomens ålderdom till ålderdomens ungdom – är melankolisk, svärmodig och kylig.”

I intervjuer innan skivan publicerades sade Joakim Berg t.o.m. att skivan kommer att vara ”sjukt deppig”. Fastän skivan i verkligheten inte blev exakt så dystert finns melankolin kvar i varje text. Dessa exempel är från låtarna *Palace & Main* och *Klåparen*

Exempel 5:

Jag sköt en DJ sent igår
 blodet stänkte, blev en Pollock i hans bås (*Palace & Main*)

Och så släcker dom ner, för en sista stilla chans
 Och allting svartnar i panik när du ser att alla redan har en dans
 Och allt är som förut (*Klåparen*)

På denna skiva är det också 'du' och 'jag' som är de två kontrahenterna som finns i texterna. Allmänt är teman likadana som teman på de äldre skivorna. Ångest, avstånd, ensamhet och kontraster finns kvar också i de här texterna. Det finns ändå också skillnader jämfört med de äldre skivorna.

Texterna på den nya skivan är inte så starkt bildspråkliga som på de äldre skivorna. När man läser texterna på de här skivorna märker man ganska snabbt att på *Isola* och *Hagnesta Hill* finns det fler enskilda vackra meningar som tillsammans skapar en vacker s.k. Kent-känsla men på *Du & Jag Döden* fungerar texterna mer som helheter och tankarna är mer konkreta. Om man jämför t.ex. de första raderna av första sången på varje skiva så får man en liten aning om hur *Du & Jag Döden* skiljer sig från de andra.

Exempel 6:

Jag ville vara speciell
 jagad smal & glansigt blek
 men med fläckar är Jag död (*Beskyddaren*)

Decembertunn luft
 ingen eld utan rök
 Du ska ditt förnuft (*Kungen är död*)

Domen föll på en morgonflight till London
 Som tysta tunga steg mot dig
 Domen föll trots att du alltid använt kondom (*400 slag*)

Texterna är mer konkreta på *Du & jag Döden* och de är också i genomsnitt längre än på *Isola* och *Hagnesta Hill*. På den nya skivan finns det också låtar som saknar refräng.

6 ADJEKTIV

I min analys spelar adjektiven en central roll. Många forskare tar också upp particip inom gruppen adjektiv (se t.ex. Hultman 2003:79) men Svenska Akademiens grammatik 2 (1999:581) behandlar dem som en egen ordklass. Jag har valt att se participen som en del av gruppen adjektiv.

6.1 Allmänt om adjektiv

Ett adjektiv är ett ord som vanligen uttrycker hurdan någon eller något är: ”Ett adjektiv betecknar en egenskap hos något som är uttryckt med ett substantiviskt ord” (Lindberg 1976).

Adjektiv har vanligen tre olika former (t.ex. *stor, stort, stora*). Adjektiv kan också böjas i fråga om jämförelse (*stor – större – störst*). Ett adjektiv är alltid ett underordnat ord, vanligen i förhållande till ett substantiv. Huvudsakligen används adjektiv som attribut (en *blå* bil) eller som predikativ (Bilen var *dyr*). Adjektiv kan också fungera som substantiv (Jag såg *en blind* idag) eller som adverb (Kent är ett *fantastiskt* bra band), (Jfr t.ex. *Vår svenska grammatik (2004)*)

6.2 Particip

Participen är verbens adjektivliknande former. I svenskan finns det två particip, presens particip (Vinden var *bitande* kallt) och perfekt particip (Bilen är *tvättad*). Nedan ska jag närmare säga något om participens roll, teori och användning.

6.2.1 Presens particip

Ett presens particip är alltid oböjligt. Vanliga ändelser hos presens particip är *–ande* och *–ende*, t.ex. *springande, sjungande, stående*. Ett presens particip har alltid en aktiv egenskap, dvs. *en springande kille* betyder samma sak som *en kille som springer*. Presens particip kan också användas i lite olika kontexter än det ursprungliga verbet.

Det är också vanligt att ett presens particip betyder något annat än verbet, t.ex. *den springande punkten, tilltalande melodier...*” (Lindberg 1976)

I Kents texter finns det bara två fall av presens particip, i sångerna *Beskyddaren* och *En himmelsk drog*:

Exempel 7:

Och då kommer känslan
den smygande känslan
En gnistrande personlighet (*En himmelsk drog*)

Orsaken till att presens particip används så sällan här är troligen att de utgör en lite tung struktur i rocklyriken och ofta kan man få ett mer poetiskt uttryck med ett annan uttryckssätt.

6.1.2 Perfekt particip

Till skillnad från presens particip böjs perfekt particip alltid som ett adjektiv, t.ex. en *målad bil, ett målat hus, målade väggar*. Liksom adjektiv har perfekt particip en förmåga att uttrycka tillstånd. (Lindberg 1976)

Sven-Göran Malmgren skriver om perfekt particip att ”det är välkänt att perfekt particip kan bildas till så gott som alla transitiva verb till gränsrelaterade (och neutrala) intransitiva verb”. (Malmgren 1990: 40)

Perfekt particip är mycket allmännare i språket än presens particip (oftast som attribut). I Kents texter använder man adjektiv och perfekt particip på ganska lika sätt.

7 ADJEKTIVEN I MATERIALET

I detta kapitel ska jag granska alla tre skivorna från adjektivens synvinkel. Jag har granskat adjektiven i *Isola* och *Hagnesta Hill* samtidigt eftersom de tillsammans bildar den ena jämförelsegruppen. Att jag koncentrerar mig på adjektiven betyder att jag inte djupare ska granska sådana problem eller frågor som inte direkt gäller adjektiven. Det finns t.ex. ett par ställen där textens bildspråkliga betydelse skulle vara intressant att granska noggrannare, men jag ska ändå granska bara adjektivens roll i den.

Det är också möjligt att samma avnitt finns i två eller flera av exemplen. Det är så därför att det i samma rader kan finnas flera intressanta aspekter. För tydlighetens skull kommer dessa ändå att granskas en i taget.

7.1 Adjektiven på *Isola* och *Hagnesta Hill*

Här ska jag först analysera adjektiven på *Isola* och *Hagnesta Hill* kvantitativt. Jag räknar varje adjektiv och ser vilka som förekommer oftast. Jag granskar också vilka slags slutsatser man kan dra utgående från den kvantitativa analysen.

I avsnittet 7.1.2 gör jag en kvalitativ analys av adjektiven. Jag ser vilka slags slutsatser man kan dra av enskilda adjektivval och vilka slags kvalitativa tendenser det finns i Kents texter. Skillnaden mellan den kvalitativa och den kvantitativa aspekten är inte alltid så tydlig, eftersom båda synvinklarna kan påverka samma sak.

7.1.1 En kvantitativ analys av *Isola* och *Hagnesta Hill*

På skivan *Isola* finns det 57 olika adjektiv och på skivan *Hagnesta Hill* finns det 94. Sammanlagt blir det 151 olika adjektiv och de förekommer 204 gånger. I genomsnitt finns det alltså ca 5 adjektiv per låt på *Isola* och ca 7 per låt på *Hagnesta Hill*. De två mest allmänna adjektiven på *Isola* är *vit* och *svag* som båda förekommer i tre olika sånger. På *Hagnesta Hill* är de mest allmänna adjektiven *vacker*, *svår* och *ny*.

Av alla 151 olika adjektiv som finns i texterna, är det bara 8 som upprepas i flera än bara en sång. Nedan har jag en tabell över dessa adjektiv och deras förekomst. Bokstaven R efter siffran betyder att adjektivet förekommer i refrängen (och därför upprepas flera gånger). Adjektivet som förekommer oftast (9 gånger) i texterna är *död* men det finns ändå endast i refrängen i sången *Kungen är död*.

Tabell 1: De vanligaste adjektiven.

De enskilda siffrorna anger förekomst i en låt åt gången. R betyder refrängen.

Adjektiv	Förekomsten i låtarna	Totalt
död	9R	9
ny	3 + 2 + 1 + 1	7
svag	1 + 1 + 2 + 2 + 1	7
vacker	2 + 2R + 1 + 1	6
liten	1 + 3 + 2	6
fri	4R + 1 + 1	6
snäll	4R + 1	5
vit	1 + 1 + 1 + 1	4

Åke Viberg har gjort en lista över de vanligaste orden i svenska. Det vanligaste adjektivet i svenska är *stor* som inte finns med i tabellen. Av adjektiven i tabellen finns bara två bland de tio vanligaste. *Ny* är det näst vanligaste adjektivet i svenska och *liten* är på sjätte plats. (Viberg 1990)

Alla de adjektiv som finns i tabell 1 är ganska vanliga också i allmänspråket. Egentligen är *vit* det enda adjektiv som är lite överraskande. Användningen av olika färger kommer att analyseras djupare i den kvalitativa delen.

Det är kanske lite överraskande att variationen gällande adjektiven är så stor. Det finns många adjektiv som förekommer bara en gång och ofta är orsaken till att något adjektiv förekommer oftare än bara en gång att det upprepas i refrängen. Sådana adjektiv som endast nämns en gång är t.ex. *rökfri, rött, blå, cynisk, äcklig, billig, grym, oklippt, antika, solblekta, feg, grå, blött*. Alla exempelord står här i samma form som de finns i texterna.

Av 151 adjektiv upprepas bara 8 i flera låtar vilket är ganska litet. Av detta kan man dra slutsatsen att de adjektiv som förekommer ofta är sådana som beskriver också hela skivans eller skivornas tema.

Man kan också säga att en riklig användning av olika adjektiv är en kunskap och samtidigt ett stilmedel. Det finns också sådana adjektiv med som inte är så vanliga i (rock)lyrik, t.ex. *luftkonditionerade, kameravana, skelögd* och *oprofessionell*. Detta visar att Berg skapar något nytt och eget i sina texter och vill ha sin egen stil.

Alla skribenter har också sina egna s.k. favoritord som man använder, medvetet eller omedvetet, oftare än de andra. Här skulle det också vara intressant att även höra Bergs egen kommentar om hans adjektivval.

Intressant är också att t.ex. i låtarna *Musik non stop* och *Kevlarsjäl* finns det 210 ord i *Musik non stop* och 197 i *Kevlarsjäl* men av de 210 ord är bara 4 adjektiv (och t.o.m. bara 2 olika) och av de 197 är 3 adjektiv. Däremot finns det t.ex. i låten *Ett tidsfördriv att dö för* 115 ord varav 15 är adjektiv och i *Glider* finns det 87 ord varav 12 är adjektiv. Det finns alltså en ganska stor variation gällande adjektivens antal.

Logiskt är att ju färre ord och ju fler adjektiv det finns i texterna desto större roll spelar adjektiven i texten. I *Glider* t.ex. är det just adjektiven som skapar stilen och tematiken i texten.

Exempel 8:

Våldsamt klar
 smeker jag
 lätt din hud med tanken
 Långsam, glömd
 som en dröm (Glider)

I *Musik non stop* är stilen däremot mer berättande och bildspråket och temat skapas genom längre meningar och helheter.

Exempel 9:

Jag sa upp mig för att fånga lite sol
 och jag flyttade mitt skrivbord och min stol
 till nattgaraget under vårt hus
 När jag sluter mina ögon ser jag ljuset
 Jag är nästan som du (Musik non stop)

De kvantitativa resultaten i min undersökning antyder också att adjektiven spelar en viktig roll i de flesta av texterna. I materialet finns det så många olika adjektiv som t.o.m. bara används i en viss situation att man kan dra en slutsats att författaren noggrant har tänkt på deras påverkan, om inte varje gång, så i alla fall mycket ofta. Men adjektivens stora spridning visar att man inte har bundit temat så starkt omkring adjektiven utan man har hellre färgat och fördjupat det tema som redan har skapats med andra medel.

7.1.2 En kvalitativ analys av Isola och Hagnesta Hill

En granskning av vilka slags kvalitativa egenskaper adjektiven har på *Isola* och *Hagnesta Hill* ger möjligheten att fördjupa analysen.

I alla texter utom *Kungen är död* skriver Berg om 'du' och 'jag'. Mats Lóden skriver i boken *Rockens text* att "Jag har alltid haft mycket svårt att känna igen mig i texter där stroforna börjar med "Dom har, dom är, dom," etc. Jag frågar mig alltid vilka "dom" är.

Som textskrivare måste man försöka komma nära det personliga: Är inte textskrivaren personlig, blir inte lyssnaren det heller.” (Lóden 1989:154)

När man granskar Kents stil på dessa skivor genom adjektivens synvinkel, så märker man att i varje text är det ’jag’ som är den sämre, svagare eller olyckligare parten. Följande exempel är från låtarna *Beskyddaren*, *Revolt III*, *Livräddaren* och *Glider*.

Exempel 10:

Jag är ljusår ifrån
vanställd, skelögd (*Beskyddaren*)

Ge mig en käftsmäll Jag är feg (*Revolt III*)

Jag är iskall inuti (*Livräddaren*)

Följsam svag
leder jag
dig med min arm runt svanken (*Glider*)

I alla de här exemplen har ’jag’ getts en negativ ton. Samma tendens fortsätter i varje text på *Isola* och *Hagnesta Hill*. Det enda undantaget är låten *Musik non stop* från *Isola*. Låten är den enda på de här två skivorna som har en positiv ton hela tiden och också ’jag’ har positiva egenskaper i texten.

Exempel 11:

Nu när jag tagit beslutet är jag lugn

Jag har rest tillbaks i tiden, blivit ung (*Musik non stop*)

Genom adjektiven skapar Berg alltså ofta stämningen och fördelar rollerna. Berg själv har sagt på bandets hemsida att hans favorittema är avstånd. När man beskriver de två parterna med motsatta adjektiv, skapar det en känsla av avstånd och ger texterna en

nedstämd stil och samtidigt skapar det också kontraster vilka är typiska drag i Kents texter. Kents låtar går oftast i moll och de har ofta ett ganska lugnt tempo. Till sådan här slags musik passar Bergs lyrik också bra.

7.1.2.1 Adjektiv med flera förekomster

Det finns 8 adjektiv som förekommer ofta i de här texterna. Här kommer deras roll och användning att analyseras lite djupare.

Det mest allmänna adjektivet är *död* i *Kungen är död* och adjektivet finns bara i refrängen i låten. Berg upprepar adjektivet för att betona att något har förändrats. Fast det vanligen är sorgligt att någon är död innehåller refrängen här ändå hopp, ”..går jag före i kön, återupptvinner mitt liv”. Så i den här kontexten är det en positiv nyhet att kungen är död. Detta adjektivs funktion är alltså att stödja och stärka budskapet i den här låten och upprepning av adjektivet gör inte låten sorgligare.

Det näst allmännaste adjektivet är *ny* som förekommer 7 gånger i 4 olika låtar. Jag tar upp två olika exempel på hur Berg har använt adjektivet. Exempelen är från låtarna *Beskyddaren* och *Berg & Dalvana*.

Exempel 12:

Det svider som klor
som nya munsår (*Beskyddaren*)

En gammal sång får en helt ny text (*Berg & Dalvana*)

I detta första avsnittet är adjektivets roll mycket mindre. Det är *munsår* som på en bildspråklig nivå är det centrala ordet här och adjektivet är bara ett ord som bestämmer *munsår* och har alltså ingen annan betydelse i texten. Det är just *nya* munsår som svider mest och därför har Berg valt ordet.

I det andra avsnittet spelar *ny* en djupare roll. Tillsammans med *gammal* visar det att någonting har förändrats och eftersom dessa två ord är motsatser till varandra visar de att det är fråga om en större förändring. Här har *ny* alltså en roll på den tematiska nivån. De här två aspekterna tillsammans har gjort att Berg har valt just det här adjektivet och om man beaktar adjektivparet *gammal-ny* så märker man att det fungerar också bättre här än något annat ordpar skulle ha gjort

I de två andra låtarna där adjektivet finns är orsakerna till användningen likadana. *Ny* är ett ord som antingen bestämmer något enskilt substantiv och därför spelar inte någon stor roll eller betonar att någon har eller något håller på att förändras.

Adjektivet *svag* finns också 7 gånger i texterna i 5 olika låtar. Följande tre exemplen är från låtarna 747, *Glider* och *Revolt III*.

Exempel 13:

Ler Du svagt
och viskar till Mig Du
är värd att dö för (747)

Följsam svag
smeker jag
lätt din hud med tanken (*Glider*)

Svag så skakar mina ben
Och flickan med tv-nerver ler (*Revolt III*)

Här finns alltså olika slags exempel på hur Berg har använt adjektivet. I det första exemplet fungerar *svagt* tillsammans med *viskar* som ett lungnande ord. De styr känslan i avsnittet och där har Berg medvetet valt just dessa ord. Att man göra något *svagt* tolkas oftast så att man inte vill skynda sig och har speciellt valt att agera lugnt. Berg har troligen skrivit de här raderna med tanke på detta.

I det första utdraget står adjektivet i sin grundbetydelse, dvs. man är vacker på riktigt och på det positiva sättet. Låten har också annars en mycket positiv ton och när det är fråga om ett förhållande mellan en man och en kvinna så är det ett bra sätt att betona det här positiva genom att kalla henne *vacker*. Här fungerar adjektivet alltså som en liten delfaktor i den positiva känslan. Berg skulle ha kunnat använda också något annat liknande ord här men *vacker* är i alla fall ett säkert alternativ.

I det andra utdraget har *vacker* en något annorlunda roll. Om man istället för *plasten* hade skrivit t.ex. *rosorna* så skulle den här meningen ha fått en ny betydelse. Men så som den är så fungerar *vacker* som ett ironiskt ord. Att man är vacker här ses inte endast som en positiv sak, utan man ifrågasätter priset som man har betalat för det. Med tanke på ironi och kontext skulle Berg egentligen inte ha kunnat använda något annat ord här. *Vacker* är ett så vanligt ord och Berg har därför valt det för försäkra sig om att läsaren/lyssnaren förstår ironin och idén här.

På de andra ställena där Berg har använt *vacker* finns det också drag av ironi. Så utöver *Musik non stop* som är den gladaste sången på skivorna har Berg använt *vacker* för att det är vanligt ord som man inte kan tolka på många olika sätt och som därför passar bra i ironiska sammanhang. I de tidigare exemplen såg man att Berg använder *svag* eftersom det passar tematiskt bra till hans texter. *Vacker* använder han ändå av den orsaken att det ordet är enkelt att sätta in i olika slags sammanhang och ändå tolkas rätt.

Nästa adjektivet i tabellen är *liten*. Det finns i 3 olika låtar och förekommer också 6 gånger. Följande exemplen är från låtarna *Stoppa mig juni (Lilla Ego)* och *Insekter*.

Exempel 15:

Tar 2:an sitter ensam längst bak
Lilla Ego sitt still (*Stoppa mig juni (Lilla Ego)*)

Glöm alla sagor låt flugornas slåss
om det lilla som lämnats kvar (*Insekter*)

I det första utdraget förekommer *Lilla* i alla de tre stroferna i låten som första ordet på andra raden i varje strof. Varje gång skriver Berg ordens första bokstäver med stora bokstäver. Ordparet har också därför en central roll i hela texten eftersom alla verser knyter sig samman omkring raden där *Lilla Ego* nämns.

Med det här ordparet 'Lilla Ego' syftar Berg på sig själv. *Lilla* har här rollen att betona ett slags svaghet hos 'jag'. Om en vuxen man beskriver sig som liten så förstår man genast att det inte är fråga om fysisk storlek utan om en bildspråklig egenskap. Här fungerar *lilla* på samma sätt som *svag* i de tidigare exemplen.

I det andra utdraget har *lilla* en likadan roll. Genom sitt ordval har Berg här velat hävda att det som fanns någon gång inte längre spelar någon roll. *Liten* är ett adjektiv med vilket man lätt kan beskriva svaghet och skapa en känsla av att någon är eller har varit av mindre betydelse. Så som *vacker* i det föregående exemplet är *liten* också ett ord som är lätt att använda eftersom man kan lita på att lyssnaren eller läsaren förstår det. Det är ett enkelt och vanligt ord som man lätt kan sätta i olika ställningar så att det inte blir svårt att inse dess nyanser. Detta utdrag är ett bra exempel på detta.

I det tredje fallet där *liten* finns spelar ordet bara en liten roll som ett attribut till ett substantiv.

Fri finns också 6 gånger i texterna och det förekommer i 3 olika låtar. En intressant sak är att alla dessa låtar finns på *Hagnesta Hill* dvs. *fri* förekommer inte på *Isola*.

Exemplen är från låtarna *Kevlarsjäl* och *Stanna hos mig*.

Exempel 16:

Jag är tystnaden och vinden
Mitt land är ditt land, allt är fritt
Sommartid (Kevlarsjäl)

Över nu
 Och jag som alltid ville vara fri
 vill fångas nu
 av din sköra röst (*Stanna hos mig*)

I det första utdraget fungerar *fritt* som ett ord som skapar en lättare känsla. Det är mer fråga om idén om frihet än att något skulle vara fritt på ett konkret sätt. Frihet är en sak som alltid innehåller positiva associationer. Här har Berg använt ordet just p.g.a. dessa associationer. När man hör eller läser de här raderna, är det inte troligt att man börjar tänka på vad som är fritt här. Istället accepterar man bara automatiskt de associationer ordet ger.

I det andra utdraget fungerar ordet lite på samma sätt. Man börjar inte tänka på ”fri av vad?” utan ordet ger bara associationer ur vilka man lättare kan tolka de andra orden.

Den tredje låten där *fri* förekommer är *Kungen är död* när Berg upprepar meningen ”drottning är fri”. Där fungerar adjektivet på ett konkret sätt och bildspråket knyter an till andra ord i texten men i de här andra exemplen är det endast ordets associationer som har betydelse.

Nästa ord på listan är *snäll* som förekommer 5 gånger i 2 olika låtar, *Oprofessionell* och *Stoppa mig juni (Lilla Ego)*. Här tas upp exempel från båda låtarna.

Exempel 17:

Så glöm bort mig är du snäll (*Oprofessionell*)

Kan man gråta som en karl?
 Snälla Du förlåt mig
 jag glömde vem Jag var
 snälla sluta lyssna (*Stoppa mig juni (Lilla Ego)*)

I båda exemplen fungerar ordet som ett slags tilltalsord och ordet spelar ingen större roll än att det gör stilen i texten mjukare. Sådan här användning är ganska vanlig i svenskan

och Berg har troligen använt ordet utan några större bakgrundstankar. Även om man också granskar kontexten kan man inte hitta något djupare i adjektivets användning.

Ordet som står sist på listan är *vit*. Det förekommer sammanlagt 4 gånger i 4 olika låtar. Exempelen är från låtarna *Livräddaren* och *Kevlarsjäl*.

Exempel 18

Jag räddar ditt liv
Du är bländad & vit (*Livräddaren*)

I socialstyrelsens folder
är allt svart & vitt (*Kevlarsjäl*)

I det första utdraget beskriver Berg någon person som *vit*. Så som *bländad* fungerar *vit* också som ett ord som beskriver det positiva hos 'du'. I det andra utdraget beskriver Berg foldern som svart och vit. Det kan tolkas bildspråkligt och Berg använder färger därför att beskriva kontraster och motsatser. Genom denna mening färgar han också andra meningar och tematiken i texten. Det finns också ett annat ställe i texter där Berg använder svartvit som samma slags bildspråkligt uttryck. Annars fungerar färger så som i det första utdraget här, dvs. adjektivet spelar inte en djupare bildspråklig roll.

Som en sammanfattning av den här analysen kan man säga att många av de ord som Berg använder flera gånger är sådana som är lätta att använda och ställa in i olika roller. *Vacker t.ex.* är ett ord som nästan aldrig orsakar problem för läsaren eller lyssnaren att förstå, oberoende av om ordet fungerar på ett konkret sätt eller som ett bildspråkligt uttryck. Samma sak gäller t.ex. med ordet *ny*. Alla är vana vid motsatserna *gammal – ny*, *nutiden – det förflutna* och därför blir det lättare att använda ordet eftersom man ganska snabbt kan förstå förhållandet mellan olika synvinklar och aspekter.

En aspekt är också att när Berg använder sådana lätta ord kommer texten ofta närmare lyssnaren. Berg tycker om att uttrycka sig bildspråkligt och hitta på nya sätt att säga

saker men om han bara gjorde det med lite ovanligare ord så skulle texterna blir svårare för lyssnarna att tillägna sig.

7.1.2.2 Adjektiv med en förekomst

Jag tar nu här upp tio exempel på sådana adjektiv som förekommer bara en gång och försöker hitta någon anledning till deras användning och beskriva deras påverkan på mottagaren.

Aspekter som kommer att beaktas är bl.a. rim, rytm och kontext. Eftersom rim och rytm egentligen inte är så vanliga termer inom lingvistik, kommer jag här att ge korta definitioner åt dem.

Rim betyder ljudlikhet mellan olika ord. Graden av likhet kan variera. För det mesta i rocklyrik är det fråga om *slutrim*, vilket betyder att likheten i ljud mellan orden är vanligen från sista höjningsvokalen till slutet av orden. (Malmström 1974: 27)

Med *rytm* menar jag här inte taktart eller något annat liknande. Kent producerar gitarrbaserad rock. Man gör en melodi över vissa ackord och där ryms det en viss antal stavelser. Därför måste man ibland göra kompromisser med ord eftersom man inte kan ändra melodin i varje vers. (Jfr t.ex. Bonnier musik lexikon 1988)

I låten *Beskyddaren* t.ex. finns flera adjektiv som Berg bara har använt en gång. Här följer ett par av dem.

Exempel 19:

Det tar 100-tals år
att dölja felen
Jag är ljusår ifrån
vanställd & skelögd (*Beskyddaren*)

Dessa två exempel ord är alltså från samma låt och de innehåller båda lite ovanliga adjektiv eller participformer.

I exempel 19 är ”vanställd & skelögd” båda ganska speciella ord. Texten i låten *Beskyddaren* är full av sådana uttryck som ”man ville vara” något men man är ändå något mycket mindre. Det är karakteristiskt för de här skivorna och här har Berg troligen velat betona denna aspekt. Att man beskriver sig som skelögd i en rocklåt är så ovanligt att de konnotationer som ordet innehåller i den här kontexten är ganska starka och därför har Berg troligen velat använda ordet.

Man kan också här ta Bergs uttryck bildspråkligt. I stället för *vanställd & skelögd* skulle han ha kunnat skriva något annat. Det är alltså bara känslan som är det viktigaste. Så orsaken till att han har använt sådana här ovanliga ord är att de ger texten den känsla som han velat skapa och man kan anta att ordvalet här har varit slumpmässigt, i alla fall i någon mån. Berg vill inte betona just att man skulle vara skelögd på riktigt utan bara att man har svagheter.

Ett tredje bra exempel på sådana här enskilda adjektiv finns i låten *Saker man ser*.

Exempel 20:

Var det du som blev för våt
eller är det jag som är så hal (*Saker man ser*)

Båda adjektiven förekommer bara en gång i alla texter. De är båda också sådana att man måste uppfatta dem som bildspråkliga dvs. man kan inte tolka texten t.ex. på det sättet att man hade tvålat in sig och därför skulle ha blivit hal.

En aspekt som man också måste ta med är att tidigare i strofen använder Berg orden *hårt* och *svag* och de båda också är adjektiv och rimmar med *våt* och *hal*. Detta betyder alltså att Berg har velat skapa en viss rytm, rim och harmoni i versen och därför har antalet möjliga ord minskat mycket.

Våt och *hal* innehåller lite likadana konnotationer och därför passar även detta ordpar bra här. I den här kontexten kan man uppfatta att Berg med de här orden har försökt skapa en idé av något ”som man helst inte ville röra”. Enligt *Svenska Akademiens ordbok* kan *hal* betyda också ”falsk”. Enligt samma ordbok har *våt* inte flera betydelser än att vara motsatsen till *torr*. Detta förklarar mycket vad Berg har menat här. Han använder ett ordpar som på ett sätt passar bra ihop men genom det andra ordets mångtydighet tar han också fram de negativa egenskaperna som han har velat hävda.

Så även här kan man tolka ordvalen på det sättet att känslan är viktigare än orden själva. Berg har valt sådana ord som rimmar med de tidigare orden och som passar in i kontexten och ger den uppfattningen som han ville skapa. Om de tidigare orden (*hårt* och *svag*) hade haft någon annan form, skulle Berg ha använt andra ord också senare i strofen utan att känslan och temat troligen hade ändrats mycket.

Ett fjärde exempel på adjektiv som förekommer bara en gång finns i låten *Innan allting tar slut*.

Exempel 21:

Moderna tankar om varandra
och Du liknar ingen annan
Antika löften som Vi blandar
Tills Vi båda slutat andas...
luften omkring (*Innan allting tar slut*)

Till skillnad från i de tidigare exemplen finns adjektiven nu här i början av raderna. Detta exkluderar slutrimmet som påverkande faktor. Som man kan se så väl här liksom också i andra exempel, använder Berg mycket kontraster och motsatser i sina texter. Här finns ordparet *moderna-antika* som är motsatser till varandra.

De här fem raderna berättar ganska mycket innehållsmässigt och de är igen bildspråkligt mycket lyckade. De handlar om Bergs favoritområde, dvs. förhållandet mellan ’du’ och

'jag'. Man kan tolka raderna så att *Moderna tankar om varandra* betyder att när man först träffas och blir kär i någon ny person ser man honom/henne som en himmelsk figur och allt man säger eller gör är nytt och spännande på något sätt. *Antika löften* kan däremot tolkas som ett bildspråkligt uttryck för de vanor och mönster som ofta följer med i ett parförhållande. Första känslan får en person att lova mer än man kan göra i verkligheten och den himmelska figuren förändras med tiden till en vanlig människa. Vad som gör detta till 'antikt' är att detta mönster troligen har funnits så länge som det har funnits parförhållanden. Ingenting förblir nytt för evigt.

En slutsats man kan dra är att också de här adjektiven har använts för att skapa en bildspråklig beskrivning av det tema som Berg vill skriva om. Som en skillnad till de tidigare exemplen har Berg kunnat välja sina ord fritt, dvs. det finns t.ex. inget slutrim eller något annat som skulle ha påverkat. När man uttalar *antika* och *moderna* har de ju likadan rytm och klang men i andra strofer i samma låt har Berg inte använt ord som rimmar i början av stroferna, därför kan man anta att inte heller här har den aspekten spelat någon större roll.

Om man beaktar kontexten är *antika* och *moderna* ganska starka ord och de innehåller ett drag av ironi. Sådan här användning kräver nästan att man använder båda orden här. När Berg skriver både *antika* och *moderna* så fördjupar de varandra och tillsammans ger de en intressant ton till raderna. Om han hade använt t.ex. bara *moderna* och skrivit *många* i stället för *antika*, så skulle det ha varit mycket svårare att tolka vad han menar med *moderna* och bildspråket skulle ha varit mycket fattigare.

Orsakerna till användningen av de här orden är alltså den att de som ordpar fungerar bra och stärker varandra och de skapar tillsammans ett fint bildspråkligt uttryck som innehållsmässigt passar bra här.

Ett femte exempel på enskilda adjektiv finns i låten *Glider*. Där finns flera adjektiv som förekommer endast i den låten. De här adjektiven finns också i början av raderna.

Exempel 22:

Spöklikt vit
i solskens dis
& luften är sträv som sand

Du vänder dig om
& vinkar snabbt
som frös du om din hand

Följsam svag
leder jag
dig med min arm runt svanken

Våldsamt klar
smeker jag
lätt din hud med tanken

Långsam, glömd
som en dröm
glider du ur min hand

Du vänder dig om
& ler mot dom
som aldrig haft en chans

Följsam svag
leder jag dig med min arm runt svanken

Våldsamt klar
glider jag
över din hud med tanken
med tanken
med tanken
med tanken

(*Glider*)

Adjektiven som finns bara i den texten är bl.a. *spöklikt*, *följsam*, *våldsamt* och *långsam*. Alltid när Berg använder de här adjektiven börjar han meningen med dem. En slutsats man kan dra av detta är att det i den här låten är adjektiven som styr känslan och stilen.

En observation som man ganska snabbt gör är att Berg använder kontraster även här. Tredje strofen (jag tolkar låten så att alla de rader som står tillsammans bildar en egen strof) börjar med *följsam svag*, den fjärde *våldsamt klar* och den femte *långsam, glömd*.

Alla de här stroforna har adjektiven i samma slags roll men alla adjektiv har också olika nyanser. I första strofen skriver Berg *spöklikt vit* som annars är lite olika jämfört med de ovan nämnda stroforna.

När man granskar texten som en helhet så märker man att de tredje, fjärde och femte stroforna, är något olika jämfört med resten av låten. Det är bara i de här avsnitten där Berg skriver 'jag' eller 'min'. Fastän adjektiven i sig har ganska olika nyanser i de här stroforna, är de ändå ganska lika som helheter, dvs. de närmar sig samma sak från olika aspekter; han gör något positivt åt henne. Berg leker här med adjektiven och varierar synvinklar skickligt, men grundidén förblir densamma.

Utöver att Berg har velat leka med adjektiven, finns det också något slags rim som har påverkat hans val. *Svag* och *klar* rimmar inte perfekt men båda har fyra bokstäver och 'a' som vokal. Berg använder inte systematiskt rim men han använder ändå ord som har tydliga likheter med motsvarande ord i en annan strof, t.ex. *dröm* – *dom* eller *svanken* – *tanken*. Rimaspekten har alltså också i detta exempel påverkat Bergs val i någon mån.

Ett sjätte exempel är från låten *Kungen är död*.

Exempel 23:

Decembertunn luft
 ingen rök utan eld
 Du ska ditt förnuft
 till fånga, göra ett försök
 Räknar IQ min vän
 Siffror & tal
 En nolla i mängden
 försumbar och svag (*Kungen är död*)

Av de tre adjektiven som finns i den här strofer är *decembertunn* och *försumbar* sådana som förekommer bara en gång.

Denna strof börjar med ett adjektiv och genom det berättar återigen Berg en hel del om världen texten handlar om. Man kan snabbt tänka sig att det har varit december när Berg har skrivit texten. Det är ju möjligt att man ligger på stranden någon vacker dag i juli och trots det skriver *decembertunn luft*, men när man tänker på Kents lyrik där känslan är kanske det viktigaste, är det sannolikt att det har varit just december. Man får känslan bättre med i texten när i alla fall en del av den återspeglar den verklighet som man just då ser och känner. Så *decembertunn luft* fungerar troligen som en länk till verkligheten, eftersom strofen annars innehåller ganska abstrakta uttryck. Det är också möjligt att de ha varit de första orden till låten just p.g.a. att de är de enda som berättar något konkret här. Eftersom *decembertunn* är det första ordet i hela låten, är det svårt att komma på någon orsak till att texten själv hade påverkat ordvalet. Här har Berg fått fritt välja sitt ord.

Det andra enskilda adjektivet här är 'försumbar'. Idén med den här låten har troligen varit att den annars är sorglig och melankolisk och de två raderna i refrängen (se exempel 24) gör temat gladare:

Exempel 24:

går jag före i kön
återuppfinner mitt liv (*Kungen är död*)

Försumbar är ett ganska starkt negativt ord och beskriver en ganska stor svaghet hos någon eller något. Ett sådant ord ger en viss stil åt texten och skapar kontrast och stöder den idén att det positiva bara kommer fram i refrängen. En orsak till att Berg har valt detta ord är alltså dess stil och inverkan på texten.

En annan aspekt är också att när man sjunger, eller bara läser, den här strofen, märker man att det finns en viss rytm och att vissa ord också rimmar med varandra. Bäst märker man detta när man lyssnar på låten. Om man tänker på raderna *siffror och tal* och *försumbar och svag* så låter de lite lika och det tar nästan lika lång tid att uttala dem. Rim har säkert därför varit en aspekt som Berg har varit tvungen att ta hänsyn till.

När man tänker på detta tillsammans med stilaspekten så är *försumbar* troligen det ord som passar bäst och här har Berg inte haft en helt fri möjlighet att välja sina ord. Ordet är tillräckligt långt, låter rätt och dess betydelse hjälper fram texten.

En sjunde exempel på enskilda adjektiv finns i låten *Revolt III*.

Exempel 25:

Svag så skakar mina ben
Och flickan med tv-nerver ler
Som om jag bryr mig
Sänk mitt hjärta som en sten
Ge mig en käftsmäll Jag är feg

Som om Jag bryr mig
Så ökar vi igen
Jag är fartblind, kriminell
Du är aktuell Du bränns
Som om jag bryr mig (*Revolt III*)

Här finns det tre olika adjektiv som förekommer bara i den här låten. De är *fartblind*, *kriminell* och *aktuell* i låtens refräng. I allmänhet avviker den här texten lite från Bergs vanliga stil. För att åskådliggöra det tog jag också första strofen med i exemplet.

'Du' och 'jag' är också här de två parterna, men kärleken är inte temat i låten på samma sätt som i de flesta låtar. I den här låten finns det egentligen inga positiva tankar, känslor eller uttryck. Detta gör det också lite svårare att tolka adjektiven.

En mening som upprepas, såväl i första versen som i refrängen, flera gånger är *som om jag bryr mig*. Den är också ett tema i låten och därför måste man granska adjektiven också ur den synvinkeln.

Om man tänker på temat och adjektiven *fartblind* och *kriminell* så märker man att de skapar tillsammans en bild av gamla filmstjärnan James Dean som kör en öppen bil. Att man inte bryr sig om saker betyder på ett sätt att man är fri och allt är tillåtet. Att köra bil eller motorcykel i 160 km/h är något som kan få en att känna sig på det sättet. Fastän *fartblind* också kan betyda andra saker beroende på kontexten och tolkningen, har Berg här troligen velat beskriva just en sådan känsla av frihet och idé om frihet.

Kriminell anknyter till samma idé. Sådana tuffa killar i filmer som ”inte bryr sig” är också ofta lite kriminella. Fastän hjälten i filmen är polis eller på någon annan sätt på den goda sidan, använder han troligen metoder som inte alltid är så lagliga. Detta har skapat en tradition i filmer och i litteratur att det är kul att inte bry sig.

Från denna synvinkel sett passar båda de här adjektiven bra ihop med meningen *Som om jag bryr mig*. Därför är dessa adjektiv ganska utmärkta påhitt av Berg. Även om några ord i refrängen också rimmar i den här låten, har Berg ändå troligen haft mycket fria händer då han valde sina ord. Det är bara tre rader i refrängen mellan *som om jag bryr mig* -meningarna så han kan ha valt orden friare också på grund av att det inte finns några s.k. förutsättningar för orden, dvs. att orden i refrängen inte är beroende av orden i stroforna, som man kan se t.ex. i låten *Kungen är död*.

Också i den här låten börjar den första strofen och andra strofen med likadana meningar: *Svag så skakar mina ben – Jag har alltid varit klen* men i rocklåtar kan rytmen i refrängen vara en helt annan än i stroforna och man har inte tidigare något rim som skulle bestämma orden. Så här har Berg velat använda just de här två adjektiven och genom dem har han lyckats ge stöd åt sin centrala mening *som om jag bryr mig* på ett mycket lyckat sätt.

Det tredje adjektivet i det här exemplet är ännu svårare att tolka än de två föregående. Man kan se dess relation till uttrycket *du bränns*. Båda betyder att man har en aktiv och central roll i händelserna och om man ”bränner”, så betyder det oftast något positivt. *Aktuell* rimmar också med *kriminell* som gör att texten får bättre flyt. Troligen har Berg valt adjektivet p.g.a. dess yttre form och för att det tar fram att också ’du’ har en

betydande roll här. Det är alltså inte fråga om någon svag eller opersonlig 'du' utan någon som är *aktuell* och *bränner*. Detta stärker den centrala meningens, *som om jag bryr mig*, roll ännu mera. Vanligen i Kents texter är 'jag' en svagare part som saknar eller beundrar 'du', men här har 'jag' tagit en tydlig ställning att inte vara något mindre

En tolkning av detta adjektiv är att genom det har Berg velat betona att också här är 'du' i fokus. Om man också granskar detta adjektiv från den synvinkeln hur det står i relation till meningen *som om jag bryr mig*, så får man en liten aning om dess roll. Genom att först betona 'du' och efter det upprepa igen att man inte bryr sig, stärker man det som man säger. Om man hade skrivit t.ex. "Du ha svikit mig men du vill komma tillbaka" och efter det "som om jag bryr mig, skulle det innehålla en annan slags idé. Men i den här texten har 'du' inte gjort något fel och beskrivs som *aktuell*. Detta förstärker temat att nu bryr man sig verkligen inte.

I dessa exempel har Berg ganska fritt fått att välja sina ord. Han har valt sådana adjektiv som stödjer hans budskap och tema. Här fanns det inte heller sådana rim eller sådan rytm som i någon större mån skulle påverka hans ordval. Texten är också så pass luftig i jämförelse med musiken att inte heller den aspekten har tvingat Berg att använda något visst ord.

En åttonde exempel finns i låten Berg & Dalvana.

Exempel 26:

En gammal sång får en helt ny text
 en äcklig röst som billig sex
 & Jag har inga vänner kvar
 Visst är livet underbart (Berg & Dalvana)

Det här utdraget är den andra strofen i låten. Här är *gammal*, *ny* och *äcklig* sådana adjektiv som förekommer också i andra låtar men *billig* och *underbar* finns bara här. *Gammal* och *ny* var också bland de tio vanligaste adjektiven i svenskan. I det här

utdraget finns det också flera adjektiv, nästan vart fjärde ord, än vad det vanligen finns i Kents låtar.

Billig är inte heller ett så ovanligt adjektiv i svenskan men i de här texterna förekommer det bara en gång. I den här strofen spelar rim återigen en viktig roll, *text-sex* och *kvar- underbart*. Därför har Berg troligen valt att använda ordet *sex* och om man granskar lite kontexten så är *billig* ett ganska förutsebart attribut här. Tidigare i strofen skriver Berg *äcklig röst som så billig sex* är ett passande par till det. Troligen har Berg inte velat säga mera med det här adjektivet. Det fungerar bara som ett lämpligt attribut här till ett ord som i sig självt spelar också bara en liten bildspråklig roll.

Lite samma slags principer gäller med *underbart*. Det här adjektivet är ännu mer beroende av strofens rim eftersom det är radens sista ord. Sista raden *Visst är livet underbart* fungerar så i låten att Berg kunde ha använt något annat ord med samma konnotationer istället för *underbart*, dvs. han kunde lika väl ha använt t.ex. *visst är livet lyckligt/härligt* om rimmet hade krävt det. Men här har han bildat rim med dessa ord och de fungerar bra och för fram idén klart. Här är det ändå inte adjektiven som styr utan kontexten i övrigt. Berg har alltså troligen valt *underbar* därför att det passar språkligt bäst. Han har också velat skapa lite ironi här med den sista raden.

Ett nionde exempel finns i låten *Insekter*.

Exempel 27:

Ser hur cyniska vi blev
 hur patetiska vi var
 Och ditt ansikte ett svek
 För alla platser det tog dig från och gav dig till (*Insekter*)

Det här är den andra strofen i låten. Adjektiven som finns här är *cyniska* och *patetiska*. Det här är inte ett så vanligt ordpar i rocklyrik och också i de här låtarna förekommer de bara i den här låten. Temat i låten knyter sig samman omkring två meningar i

refrängen: *inga lyckliga slut ... låt det vara*. Tonen i låten är melankolisk och den berättar igen om ett parförhållande.

När man läser de här adjektiven så påminner de ganska snabbt om ordparet som finns i låten *Innan allting tar slut: moderna tankar – antika löften*. Här kan man också anta att ingetdera av adjektiven skulle ha förekommit här utan det andra. Enligt *Svenska Akademiens ordlista* betyder *cynisk* samma sak som *fräck* eller *känslokall*. *Patetisk* betyder däremot *lidelsefull* eller *högstämd*. I alla fall är de på en nivå motsatser till varandra. Här har Berg alltså igen lekt med kontraster. Adjektiven kan ses vara nästan de yttersta ändarna av samma egenskap.

Troligen har en orsak till användningen av dessa adjektiv varit att dessa två är lite ovanliga adjektiv som passar språkligt bra ihop. Bergs stil är att ibland skapa nya uttryck och använda lite ovanliga ord för att få sina kännetecken till texten. Den här låten är från skivan *Hagnesta Hill* på vilken Berg har använt klart mer olika slags adjektiv än på de andra. Kanske har han använt dessa adjektiv för att skapa variation och nya nyanser.

Berg vill ofta betona skillnaden mellan nutiden och det förflutna samt mellan 'du' och 'jag'. Som man har märkt i tidigare exempel, använder han ofta adjektiv för att stärka och fördjupa skillnaden. I detta exempel finns det också två ganska starka ord som är motsatser till varandra. Utöver det att han kanske ha velat skapa variation med dem och utöver att de fungerar bra språkligt som ett ordpar, är de också sådana ord som passar hans stil: starka ord som hävdar att någonting har förändrats.

Fastän orden har ganska likadana former, finns det ändå inte något i texten som skulle ha fått Berg att använda just de här orden utan det är klart att han har medvetet velat välja just dessa två.

I samma låt finns det ett enskilt adjektiv till.

Exempel 28:

Och så såg du mig i går
jag såg rädslan i din kameravana blick (Insekter)

Ordet här är *kameravana* och det är ännu ovanligare ord i rocklyrik, lika väl som i allmänt språk. I det här ordet och egentligen är det också i de här meningarna som Berg är som bäst. Först skriver han att *så såg du mig...* och sedan *jag såg rädslan...* Han vänder på subjektet där; fastän det var ”du som såg mig” fortsätter han med att ”jag såg..” Meningarna låter helt förståndiga men vid närmare granskning innehåller de en sådan här liten ordlek.

Kameravana blick är ett skickligt bildspråkligt uttryck. Det betyder här ungefär samma sak som ”du som aldrig visar känslor”. Berg skulle också ha sagt samma sak på andra sätt men han har återigen hittat ett lyckat bildspråkligt sätt att uttrycka saken. När man läser eller hör de här meningarna, är det helt möjligt att de inte låter konstiga eller ovanliga på något sätt. Men när man granskar dem lite djupare, som ovan, märker man hur skickligt Berg har valt och placerat sina ord.

Kameravana är också ett ganska långt ord och det är svårare att sjunga långa ord och få dem rytmiskt att fungera. Ändå har Berg valt detta ord, så han har troligen också själv tyckt om sin insikt.

De sista exemplen på enskilda adjektiv som jag tar upp här är från låten *Visslaren*.

Exempel 29:

Det är nåt i dina ögon
som skrämmar mig så
Det fastnar på min tröja
som ditt elektriska hår

Dethar blivit svårare att laga det du förstört
Du har blivit lättantändlig, du bränner allt du rör
Jag har blivit äldre, saknar glöd

Radion kräver allt
Genom papperstunna väggar
visslar någon falskt (Visslaren)

De adjektiven som finns bara i den här låten är *elektriska*, *lättantändlig* och *papperstunna* och de är alla mer eller mindre intressanta adjektivval .

Elektriska är det av adjektiven som kanske går lättast att tolkas. Troligen känner alla vuxna människor till fenomenet när hår kan fastna på t.ex. en ylletröja p.g.a. statisk elektricitet. Det mest intressanta i det här avsnittet skulle vara vad meningen ”Det fastnar på min tröja” egentligen betyder här men det hör inte till den här analysen. Berg har troligen använt *elektriskt hår* bara för att ge stöd åt den tidigare meningen. Här skulle han inte ha kunnat använda något annat ord och samtidigt hålla idén som densamma.

Nästa enskilda adjektiv här är *lättantändlig*. En fråga som dyker upp ganska snabbt när man analyserar adjektivet tillsammans med meningen, är att om man är *lättantändlig* och *brinner allt*, vad är det då som tänder den som är *lättantändlig*. Berg berättar början och slutet av kedjan men allt mellan lämnar han bort.

På nästa rad fortsätter Berg ”saknar glöd”. Idén här har troligen varit att hon (man kan anta att ’du’ är en hon, eftersom Berg själv är en man) är en hetsig personlighet och att han har tappat bort lite livsglädje, så det går ju att tolka Bergs ord här. Men mest intressant är triangeln som bildas av *lättantändlig*, *bränner* och *glöd*. Ovan presenteras redan det lilla problemet mellan *lättantändlig* och *bränner*, och den andra frågan är om man är tillsammans med någon som bränner allt, hur kan man då sakna glöd. Som vi har sett i den här analysen väljer Berg sina ord noggrant. De kan inte vara bara av en slump att en sådan här triangeln finns. Jag kommer ändå inte att gå djupare in i de här frågorna i den här analysen, utan nöjer mig med faktumet att idén fungerar i texten och koncentrerar mig bara på adjektivet.

I detta utdrag verkar det som om Berg inte fullständigt hade funderat på sina ord. Om man granskar bara adjektivet och glömmer de här frågorna gällande kontexten så är *lättantändlig* ett lyckat ord. Alla förstår troligen vad Berg menar med det, att man har en lite hetsig karaktär, men ändå är det ett ganska ovanligt ord. Det passar också bra till Kents stil och fortsätter det bildspråkliga språket som Berg använder. Utgående från kontexten är det lite svårt att säga om Berg kunde ha använt något annat adjektiv här eller närmat sig saken ur någon annan synvinkel.

Det tredje enskilda adjektivet i det här exemplet är *papperstunna*. De här raderna innehåller ett något liknande problem som raderna i det föregående exemplet. *Radion kväver allt* men ändå hör man att *någon visslar falskt* bakom väggen. Berg använder också här ett bildspråkligt uttryck för att beskriva att ”väggarna är så tunna att man kan höra vad som händer på andra sidan”. Fastän adjektivet fyller sin roll här och betonar hur tunna väggarna är, är det idén som inte fungerar. Men återigen ska jag bara koncentrera mig på adjektivet. Här skulle man inte ha kunnat använda något annat adjektiv, eller möjligen *florstunn*, eftersom idén här i så fall skulle ha fungerat ännu sämre.

Det verkar som om låten består mer av enskilda tankar och meningar än av en färdig helhet. Meningarna är i sig lika lyckade och bildspråkligt vackra som i andra låtar, men de små brister i logik som finns skapar frågor om vad Berg egentligen har tänkt på när han skrev texten. Bristerna är ändå mer beroende på hela kontexten och gäller inte adjektivval. Egentligen fungerar adjektiven här lika bra som vanligt, men annars skulle Berg ha kunnat tänka mera på sina ord. Eller kanske har han medvetet gjort allt det här.

Ovan har jag gått genom tio exempel på textavsnitt där det fanns sådana adjektiv som förekommer bara en gång på skivorna *Isola* och *Hagnesta Hill*. Det kom fram att det finns olika slags orsaker till olika adjektivval. I låten *Beskyddaren* t.ex. var adjektivens roll bara att förmedla en viss känsla och de var inte beroende av textens strukturella faktorer, så som t.ex. rim. I låten *Innan allting tar slut* fanns det ordparet *moderna-antika*, två ord som fungerade som motsatser till varandra och genom det förstärkte och

fördjupade varandra. Som en skillnad till föregående fall hade Berg precis de här adjektiven och genom dem skapade han ett fint språkligt uttryck. Ett likadant fall fanns i låten *Insekter* där ordparet var *cyniska – patetiska*.

I *Saker man ser* kom det fram hur slutrim kan påverka enskilda ordval. Då måste man tänka både på ordets innehåll och också på dess yttre form. Detta minskar antalet valbara ord. I andra låtar fanns det också sådana adjektiv vilkas form var beroende av andra ord i låten.

I *Berg & Dalvana* fanns två enskilda adjektiv som kanske hade den minsta betydelsen av alla adjektiven i exemplen. Det ena fungerade bara som ett attributiv till ett ganska meninglöst ord och det andra kunde också innehållsmässigt ha ersatts av flera olika ord men fanns där troligen till största delen p.g.a. slutrimmet.

De mest intressanta fallet var *Revolt III*, där de tre adjektiven tillsammans skapade ett utmärkt bildspråklig stöd för låtens centrala mening, och i *Visslaren* där adjektiven i sig fungerade bra men i övrigt fanns det ett par ologiska ställen i texten. Det skulle ha varit intressant att granska båda låtarna mer omfattande och också ur andra synvinklar än bara adjektivens.

7.2 Adjektiven på Du & Jag Döden

Här kommer jag att analysera den nya skivan, *Du & Jag Döden*.. Först kommer den kvantitativa delen, där jag presenterar bl.a. de vanligaste adjektiven på den här skivan. Efter det går jag djupare in i bl.a. de enskilda adjektiven i den kvalitativa delen

7.2.1. En kvantitativ analys av Du & Jag Döden

Joakim Berg har använt rikligt med adjektiv också på Kents nyaste skiva. Sammanlagt fanns det 68 adjektiv som förekommer 131 gånger i 11 låtar. I genomsnitt betyder det ca 11 adjektiv per låt, vilket är ganska mycket mer än på de tidigare skivorna.

Tabell 2: De vanligaste adjektiven på Du & Jag Döden

De enskilda siffrorna anger förekomst i en låt åt gången. R betyder refrängen.

Adjektiv	Förekomsten i låtarna	Totalt
lång	5R + 2 + 1 + 3 + 2	13
liten	2 + 1 + 1 + 3	7
tyst	1 + 1 + 1 + 1	4
vit	1 + 1 + 1	3

Det finns alltså sammanlagt 57 (70) adjektiv på Isola, 94 (134) på Hagnesta Hill och 68 (131) på Du & Jag Döden. När man jämför de här antalen med varandra så märker man att det finns nästan lika många adjektiv på Du & Jag Döden som på Hagnesta Hill fastän antalet olika adjektiv är 26 mindre på Du & Jag Döden. Detta betyder att på den nyaste skivan har Berg använt samma adjektiv oftare än tidigare och han har också använt flera adjektiv allmänt. En mindre variation i ord (adjektiv) betyder mer koncentrerad tematik. Berg använder färre olika slags beskrivningar men han vill betona vissa toner och känslor genom att upprepa samma adjektiv.

Liten och *vit* är de enda adjektiven som hör till de mest allmänna i båda tabellerna. Som på de tidigare skivorna använder Berg också färger i de nyare texterna. Jag ska gå djupare in på färgernas roll i den kvalitativa delen.

En intressant aspekt på Du & Jag Döden är användningen av adjektivet *lång*. Det förekommer i fem olika låtar och tre gånger av dem upprepas det minst två gånger i rad, i låtarna *Du är ånga*, *Klåparen* och *Rosor & palmblad*.

Exempel 30:

så var vi långt, långt, långt härifrån (Du är ånga)

men i själen din ja långt, långt in ekar tonåringens vrål (Klåparen)

härifrån långt bort. Långt, långt bort. (Rosor & palmblad)

Joakim Berg har sagt på Kents hemsida att det gemensamma temat för alla hans texter är avstånd. Detta hade han sagt ganska långt innan *Du & Jag Döden* publicerades. Av användningen av adjektivet *lång* kan man dra slutsatsen att denna tradition fortsätter också på Kents nyaste skiva. Alla fenomen får en kvalitativ effekt i relation till förväntan. (Cassirer 2003:40)

På de tidigare skivorna fanns inga adjektiv som Berg skulle ha upprepat flera gånger i rad. På den nyaste skivan finns det inte heller andra adjektiv som han har upprepat utan *lång* är det enda. Därför måste den här upprepningen vara ett medvetet stilmedel. Avstånd och distans är alltså teman som Berg betonar också på den skivan.

Fastän avstånd ofta ses innehålla en lite sorglig ton, kan det också vara vackert, om man tänker t.ex. på två älskande som skickar kärleksbrev från andra länder till varandra. I texterna har Berg inte gett andra direkta betydelser till *lång* utan han har bara beskrivit och betonat distans utan att ge det någon särskilt ton.

7.2.2 En kvalitativ analys

Här skall jag analysera Kents nyaste skiva kvalitativt och använder samma utgångspunkter och synvinklar som på de äldre skivorna men tar också in nya aspekter.

På de äldre skivorna var alltid 'du' och 'jag' de två håll i låtarna. Det enda undantaget var *Kungen är död*. Samma stil finns kvar på den nya skivan också. I majoriteten av låtarna finns igen 'du' och 'jag'. Ett par undantag finns det ändå. I första låten *400 slag*

finns det inget 'jag' utan Berg skriver bara om någon persons sorgliga öde utan att sätta in sig själv där.

Exempel 31:

Och som ni som lekte när ni var barn
Du förlorade ditt krig, du står ensam kvar (400 slag)

I låten *Rosor och palmlblad* finns det bara två rader där 'jag' och 'du' nämns. Annars är texten en ganska abstrakt skildring om Västerås (staden nämns i texten). I låten *Max 500* finns det också bara tre rader där 'du' eller 'jag' nämns men temat i låten är knutet starkt till 'du'. I refrängen sjunger Berg:

Exempel 32:

Som magi ett ljus man drunkar i
Det finns små trick som får folk
att ge dig mer än du är värd... (Max 500)

De här är de tre sista raderna i refrängen och den sista raden är den som knyter ihop alla raderna.

En stor skillnad mellan den nyaste skivan och de äldre är att på de äldre skivorna var det oftast 'jag' som var svagare och 'du' som var starkare. På *Du & Jag Döden* är allmänt taget ingen stark eller positiv utan melankoli och negativa toner finns hos alla.

Ett enda undantag är låten *Den döda vinkeln* som innehåller lite samma slags känsla och längtan som de tidigare låtarna:

Exempel 33:

Och du lärde mig att fullständigt försvinna
 In i dina tankar, i dit huvud står jag fri
 ge mig en vinterdrog
 Ge mig allt du har
 Kom nu, jag är kroniskt låg (*Den döda vinkeln*)

Fastän det finns lite likadana motsättningar här som i de äldre låtarna, innehåller inte ens den här låten lika tydliga och klara s.k. kärlekstoner, sådana som ”du är värd att dö för” i 747 på *Isola*.

Av detta kan man dra en slutsats att det svårmod som Berg talade om innan skivan publicerades syns i de synvinklar han har valt. Hans egen bildspråkliga stil finns kvar men han beskriver allt genom färgen svart.

7.2.2.1 Färgadjektiv

Vit var ett adjektiv som fanns bland de mest allmänna i båda grupperna av skivor. Här kommer jag att analysera färger lite djupare.

Svart och *vit* har ju ofta allmänt använts som symboler för gott och ont och för natt och dag men Kents texter handlar inte om sådana motsatser fastän det ofta finns kontraster i texterna. Kents texter är alltid bildspråkliga och varje text är en egen tematisk helhet. När man använder färger, som alltid innehåller också olika slags konnotationer, går det också lättare att förmedla en vision av den värld som låten berättar om för lyssnaren.

En intressant aspekt med Bergs användning av olika färger är att om han använder någon annan färg än svart eller vit så förekommer de oftast inte ensamma. Dessa exempel är från låtarna *Klåparen* och *Rosor och palmlblad*:

Exempel 34:

Och så blinkar det till
Gröna, röda, gula ljus (*Klåparen*)

Väntan, alltid denna väntan
Från vitt till grått till svart (*Rosor och palmlblad*)

Svart och *vit* däremot förekommer alltid ensamma, med exemplet ovan som det enda undantaget. I låten *Järnspöken* finns det det enda exemplet på när någon annan färg förekommer ensam.

Exempel 35:

Dina stora ögon, dina bruna händer, dina vassa knän (*Järnspöken*)

Det är lite svårt att säga varför Berg har använt en annan färg på det här enda stället. Man kan tolka det på det sättet att personen som Berg skriver om har haft vackra bruna händer som har fastnat i Bergs minne. På raden före exemplet skriver Berg ”kanske är det därför jag minns det så väl” vilket också stödjer tolkningen. Annars är det svårt att hitta något djupare i användningen av *brun*.

Av allt detta kan man dra en slutsats att med andra färger än svart och vit vill Berg färga bara något enskilt. utdraget ”gröna, röda, gula” tyder troligen på trafikljus och har ingen djupare betydelse än att fungera som ett bildspråkligt uttryckt för ett enskilt objekt.

När man granskar användningen av *svart* och *vit*, så hittar man lite olika slags sammanhang. I låten *Rosor & Palmlblad* fortsätter strofen:

Exempel 36:

Väntan, alltid denna väntan
Från vitt till grått till svart
Detta år var svart

Där fungerar *vit* och *grå* bara som inledning till *svart*. De har ingen djupare betydelse utan de finns bara till för att visa att det finns alternativ till *svart* men ändå är det just *svart* som är temat också här. Detta kommer fram redan i kedjan ” Från vitt till grått till svart” men det betonas också genom att Berg nämner att ” detta år var svart”. Det råder inget tvivel om att Berg har velat färga allt svart här.

Ett annat exempel på användning av *svart* och *vit* finns i låten *Romeo återvänder ensam*:

Exempel 37:

Svart grenar skymmer huset vitt
Har inte varit här sen allt var ditt (*Romeo återvänder ensam*)

Också här har Berg använt de här två färgerna som motsatser till varandra. I samma vers skiver Berg också

Exempel 38:

Och snön hjälper spillrorna i land...

en till salu-skylt som täcks av snö... (*Romeo återvänder ensam*)

Av detta kan man dra en slutsats att det är vinter i den bilden som Berg berättar om. Om det är vinter och ”salu-skylt täcks av snö” så finns det troligen också snö på grenarna eller i alla fall skulle de vara täckta av is, så att om det finns tillräckligt ljus för att se att huset är vitt, skulle grenarna också skimra vita. Berg har ändå velat beskriva dem svart och huset vitt och genom detta velat betona det dyster värld och tematik som finns på skivan. Det är ’svart’ som tar över ’vit’ också här.

Ett ställe där Berg har använt bara ’vit’ finns i låten *Järnspöken*:

Exempel 39:

Någon ligger i gräset, med frostiga kläder, så stilla och vit
Och blåljusen blinkar, tänk vad man kan göra med en liten kniv
(*Järnspöken*)

Här när *vit* står utan andra färger har Berg gett färgen en helt annan betydelse. När man betecknar någon som *vit* på något sätt, så betyder det oftast i det vardagliga språket att det är fråga om renhet och oskyldighet eller att man är sjuk och därför vit. Man kan också vara vit efter att ha blivit skrämmd av något. Här betyder *vit* ändå något mycket värre. Man är vit eftersom man är död. När Berg inte ha behövt *vit* som en motsat till *svart* så har han gett också *vit* en mycket dyster ton.

7.2.2.2 Adjektiv med flera förekomster

Här kommer jag att analysera användningen av de vanligaste adjektiven på *Du & Jag Döden* på samma sätt som jag gjorde med de vanligaste adjektiven på de äldre skivorna.

Det mest vanliga adjektivet på den nya skivan är *lång* som förekommer 13 gånger i 5 olika låtar. I den kvantitativa delen analyseras redan de fall där Berg upprepar adjektiv flera gånger i rad så här tar jag upp sådana exempel där *lång* finns bara en gång och det finns egentligen bara två sådana fall. Exempelen är alltså från låtarna *Romeo återvänder ensam* och *Mannen i den vita hatten (16 år senare)*.

Exempel 40:

Och på verandan sjunger vindspelet din sång
Och tomma fönster står och slår nu natten lång
Och gamla minnen är som flagorna som yr (Romeo återvänder ensam)

En vind blåser skräp längs korridoren en sista gång
Och du & jag håller andan och håller händer i språnget
Det är inte så långt hem (Mannen i den vita hatten (16 år senare))

Första utdraget är från *Romeo återvänder ensam*. Låten har ingen refräng utan bara 5 skilda strofer av vilka en är två rader längre än de andra. I låten finns det tillsammans 12 olika adjektiv så när man beaktar det i anknytning till kontexten kan man dra en slutsats att ett enskilt inte adjektiv spelar en så viktig roll ensamt. I detta utdrag fungerar adjektiven *tomma* och *lång* så att de skapar en känsla av avstånd och också av ensamhet. *Lång* är ett centralt adjektiv på *Du & Jag Döden* och dess viktigaste roll är att betona och skapa associationer om 'avstånd'. Också här fungerar adjektivet på det sättet.

I det andra utdraget fungerar *långt* på associationernas nivå. Att man är långt borta hemifrån anses vanligen som sorglig situation och alla som har varit länge borta hemifrån vet hur bra det känns att vara hemma igen. Här använder Berg negation "är inte så långt hem" för att skapa en känsla av tröst och hopp. Den här negationen gör att i det här exemplet spelar *lång* en annan roll än i de andra. Fastän idén egentligen är densamma förändras bara synvinkeln.

Det andra adjektivet på listan är *liten* som finns 7 gånger i 4 olika låtar. Man kan genast märka två intressanta aspekter gällande adjektivet. För det första förekommer det alltid i formen *små* och för det andra finns adjektivet i nästan samma slags meningar i låtarna *Max 500* och *Du var min armé*. De två första exemplen är från de här två låtarna och det sista från *Du är ånga*.

Exempel 41:

Det finns små trick som får folk
att ge dig mer än du är värd

Du sa, "Det finns många små trick som får folk att vilja väl"

Du säger "När ni var små, säg vilka droger tog ni då?"
När vi var små så sköt kåda, bark och stål (Du är ånga)

I de två första utdragen är de åtta första orden desamma, det enda undantaget är *många* i det andra utdraget. I de här exemplen har Berg använt *små* för att betona att man inte

behöver göra stora trollkonster för att kunna påverka människor. Det är alltså hela de här meningarna som är bildspråkliga enheter och adjektiven är bara små delfaktorer i dem. Det skulle vara mycket intressant att veta varför han har använt samma konstruktion två gånger på samma skiva.

I det tredje utdraget är det *vi* som är *små* och på samma sätt är *vi små* i den fjärde låten där adjektivet finns. Att Berg skriver att man var något man inte längre är betonar förändring och skillnad mellan nutiden och det förflutna. Detta kan också vara en medveten stilistisk metod och genom detta har Berg velat betona den skillnad som han sagt att finns mellan *Du & Jag Döden* och de tidigare skivorna. Att man nu är något som man inte var tidigare berättar om denna skillnad.

Det tredje adjektivet på listan är *tyst* som finns 4 gånger i 4 olika låtar. Exempelen är från låtarna *Järnsnöken* och *Rosor & Palmblad*.

Exempel 42:

Dom fäller kastanjeträden i allén framför skolgården
Och jag rör mig tyst hör inte hemma här, jag är vålnaden (*Järnsnöken*)

Och människor i de låsta tysta husen
Gläntar på gardinen och stirrar ut på gatan (*Rosor & Palmblad*)

I det första utdraget, som är slutet av låtens första vers, beskriver Berg först hur miljön omkring en skola har förändrats och sedan att han inte är nöjd med förändringen. Att man rör sig 'tyst som en vålnad' beskriver att man är sorgsen och att det inte känns bra att vara där man är och att man är lite osäker. När man beaktar kontexten är *tyst* just det rätta adjektivet att beskriva allt detta. Tillsammans med *vålnaden* är det orden som tar fram hur personen i texten förhåller sig till sin omgivning.

I det andra utdraget har *tyst* spelat en lite likadan roll. Det fungerar som ett ord som beskriver ro och skapar en känsla av att allt är lugnt. Här ska man än en gång tolka Bergs ord bildspråkligt. *Låsta tysta husen* betyder att människor är inåtvända och rädda

för sådant som händer varje dag, dvs. att de t.ex. är rädda för döden fastän alla kommer att dö någon dag. Hela det här tre-ordiga uttrycket är en fin insikt av Berg.

Berg använder också adjektivet *tyst* på ett liknande sätt i andra låtar. Genom det berättar han att i den värld han skriver om hoppar man inte av glädje utan man lever mitt i av ganska melankoliska händelser. Detta passar bra med att ge andra iakttagelser som man kan göra av användningen av adjektiv.

Det sista adjektivet på listan är *vit*. Färger har redan behandlats för sig.

Som en sammanfattning av de här analyserna kan man säga att orsakerna bakom de vanligaste adjektiven i *Du & Jag Döden* är ganska likadana jämfört med orsakerna gällande de vanligaste adjektiven i de äldre skivorna. Skillnader finns bland annat i användningen av adjektiven *lång* och *liten*. *Lång* upprepas oftast flera gånger i rad och genom det fick adjektivet en större tematisk roll i texterna på den nya skivan. Sådan här betoning finns det inte i de tidigare texterna. *Liten* däremot förekommer bara i formen *små* och syftar ofta på *ni* eller *vi*. Detta är stilistiskt ganska intressant och man kan tolka denna slags användning så att Berg har velat betona att man har förändrats. När man skriver *vi* i stället för *jag* så ger det mycket allmännare associationer och förändringen som beskrivs blir mer opersonlig. *Tyst* används på ett likadant sätt som *svag* på de tidigare skivorna. Det fungerar som ett ord som ger en viss känsla åt texten. När Berg har velat skapa vissa känslor har han oftast i alla de texter som jag gått genom här använt sådana ord som *tyst* för att de går lätt att tolka på rätt sätt. Intressant var också att på den nya skivan har Berg använt och lekt med färger, i synnerhet med *svart* och *vit* på samma sätt som tidigare.

7.2.2.3 Adjektiv med en förekomst

I den kvalitativa analysdelen gällande skivorna Isola och Hagnesta Hill gick jag genom tio fall av adjektiv som förekom bara i en låt. Vanligen förekom de bara en gång men om adjektivet fanns i någon låts refräng så förekom det lika många gånger som

refrängen kom, men räknades ändå som enskilda. Jag ska också här ta upp sju enskilda adjektiv och analysera dem på samma sätt som jag gjorde tidigare.

Första exemplet är från den första låten på skivan, *400 slag*:

Exempel 43:

Domen föll på en morgonflight till London
Som tysta tunga steg på väg mot dig
Domen föll trots att du alltid använt kondom
och med lien på svaj så väntar din gamle vän

Och som ni lekte när ni var barn
Och du stod givakt med din rygg rak och tog fyrahundra slag

Sömnen kom och du som låg så rätt i tiden
Domen föll som tårar mot din skärm
Sömnen kom som en äsikt, högervrid
Men mot dollar och yen så blir döden lätt ett skämt

Och som ni lekte när ni var barn
Du förlorade ditt krig, du står ensam kvar

Och ingen kommer till ditt försvar
Så du står givakt din rygg så rak och tar fyrahundra slag (*400 slag*)

I den här låten finns det fem olika adjektiv som förekommer bara i den låten. Därför är det bättre för tydlighetens och kontextens skull att skriva ner hela texten till exemplet. Adjektiven är *tung*, *rak*, *rätt* och *lätt*. De är alla ganska vanliga adjektiv i svenskan.

Tung finns på andra raden i *tysta tunga steg*. Här spelar adjektiven inte någon stor roll och texten skulle också klara sig utan dem, dvs. man skulle också kunna skrivit bara *tysta steg*. När det är fråga om en sångtext, måste man ändå tänka också på hur texten låter och hur orden passar till musiken. Ordparet *tysta – tunga* har nästan en alliteration i början och de är lika långa, så de låter mycket bättre tillsammans än t.ex. *tysta – korta*.

Berg kan alltså ha valt adjektivet *tun* därför att det passar språkligt och också därför att det passar bra innehållsligt. Om man ser saken från en av de här två synvinklarna, så kunde Berg ha använt många ord också men när man beaktar båda synvinklarna så är det just *tung* som passar här.

Det andra enskilda adjektivet som finns här är *rak*. Det är det mest intressanta av alla adjektiven. Texten i den här låten är full av melankoliska ord och uttryck. Det enda ordet som egentligen innehåller något positivt är just *rak*. Att man står med *rygg så rak och tar fyrahundra slag* visar förstås att man har haft motgångar redan tidigare i livet, men ännu viktigare är att man har vunnit över de där motgångarna. Alla har motgångar i sina liv och de som står med ryggen rak är ofta de som klarar sig bäst, de är vinnare.

Andra gången när refrängen kommer har Berg ändrat den sista meningen till *du förlorade ditt krig, du står ensam kvar*. Här dyker upp en fråga varför man har förlorat kriget om man stått med ryggen rak. Men samtidigt tar denna mening också bort det enda hoppet som finns i låten. Det hjälpte inte fastän man stått med rak rygg. Av detta kan man alltså dra en slutsats att *rak* finns i första refrängen för att ge lite ljus i mörkret, men efter att ljuset har tagits bort i den andra refrängen, finns ordet där bara för att betona den hopplöshet som nu finns.

Men i sista refrängen skriver Berg igen *så du står givakt din rygg så rak och tar fyrahundra slag* och ändrar synvinkeln igen. Detta lämnar utrymme åt läsaren/lyssnaren att komma med olika slags tolkningar. Man får egentligen inte veta om det finns hopp eller inte i den här texten. En mycket fin insikt av Berg.

Det tredje enskilda adjektivet i låten är *rätt*. Innehållsligt spelat ordet inte så stor roll. Det förstärker bara påståendet att *du låg i tiden* och spelar ingen bildspråklig eller någon annan större roll. Något som kan ha påverkat ordet är att det rimmar med *lätt* på strofens sista rad men annars rimmar radens andra sista ord med varandra så det här kan vara bara en slump.

Lätt som alltså står på andra strofens sista rad är ett viktigare adjektiv i texten än *rätt*. Med detta ord tar Berg en klar ställning till dagens värld. Här har han valt att använda *lätt* för att framföra sin åsikt om hur människor idag uppskattar pengar för högt. Här har Berg valt precis det adjektiv som bäst betonar hans åsikt.

Det andra exemplet på enskilda adjektiv finns i låten *Du är ånga*.

Exempel 44:

Och hjärnan blev mjuk av luthersk ångest inför Gud
Och så blev jag sjuk och blev den skugga du ser nu

Men natten var ljus
I vårt sextiotalshus
så var vi långt, långt, långt härifrån
I vår dröm om att fly till någonting nytt

Jag är född i en tid precis när dammet lagt sig ner
En meningslös tid, exakt en tusendels försent.
och visst bor det ett skrik någonstans i ditt lugna, tysta liv
En vild fantasi som dränks i lådvinsnostalgi (Du är ånga)

De här tre utdragen innehåller alla något enskilt adjektiv. Det första utdraget är de två sista raderna från första strofen. Det andra avsnittet är refrängen och det tredje är andra strofen.

I det första utdraget finns det två adjektiv som bara förekommer där, *mjuk* och *sjuk*. Här märker man genast att Berg har använt slutrim och också orden i mitten av raderna rimmar med varandra. Rim har alltså här påverkat hans ordval.

Här tar Berg igen en tydlig ställning mot en samhällelig aspekt. "Hjärnan blev mjuk" betyder här att Berg anser att det som kyrkan har gett honom inte var nåd och fri vilja, utan något som han heller inte hade tagit emot. *Mjuk* inte något ovanligt adjektiv men här är det klart att Berg särskilt har valt detta adjektiv.

På nästa rad skriver Berg *blev jag sjuk*. Detta fortsätter den tradition som redan fanns på de äldre skivorna att 'jag' är bekriven som svag. Om man funderar en stund på det här ordet, så får man en känsla att det i ganska stor mån påverkats av rim och det tidigare ordet *mjuk*. Fastän den här meningen är förståelig, finns det en nyans i ordet *sjuk* som gör att det inte passar perfekt här. Man kan alltså anta att det förmedlar känslan och ett budskap som ligger ganska nära Bergs ursprungliga idéer, men han har ändå varit tvungen att använda just *sjuk* p.g.a. av rimmet.

Av de adjektiv som finns i låtens refräng är *ljus* det enda som förekommer bara i den här låten. Fastän det inte är något ovanligt med att nätterna är ljusa i Nordern på sommaren, så är det ändå ett val att säga det i en sångtext. Av det kan man dra en slutsats att i refrängen har Berg velat ta fram något positivt. Refrängen fortsätter med en bildspråklig beskrivning av att man då hade många drömmar man trodde på. Hela refrängen har alltså en positiv ton och därför har Berg valt ett adjektiv som passar i den kontexten. Adjektivet kunde innehållsligt ha varit något annat också men även här har Berg varit tvungen att tänka på slutrimmet.

Berg har alltså valt ett adjektiv som har en positiv ton och som rimmar med 'hus'.

I låtens andra strof finns två till enskilda adjektiv, *meningslös* och *lugna*. Berg skriver att han är född i en meningslös tid *exakt en tusendel försent*. Joakim Berg är född 1970 så den tiden passar egentligen inte här. Världen förändrades inte så dramatiskt under de där åren. I refrängen skriver han *sextiotalshus*, *sjuttiotalshus* och *åttiotalshus* så kanske beskriver de samtidigt tiden som Berg skriver om. Men inte heller med hjälp av dem kan man tolka vad Berg menar med *meningslös tid*.

Ett sätt att tolka det här är att den person Berg skriver om, ifall det inte är han själv, inte är nöjd med tiden och världen han lever i och därför beskriver att allt var bättre förut. Då skulle den egentliga tiden inte spela någon stor roll. Möjligen har han velat genom att säga att tiden är meningslös säga att också livet man lever skulle vara meningslöst och på det sättet skapar han en lite melankolisk känsla. Allt som allt är denna strof mycket intressant bildspråkligt.

Det andra adjektivet här är *lugna*. Det fungerar tillsammans med *tysta* som attribut till ordet *liv*. Genom att använda de här två adjektiven här har Berg velat betona att livet man lever i textens värld inte är så spännande. Tidigare på samma rad skriver han att *det bor ett skrik i nångonstans i...* så han har också velat betona denna kontrast. I lugna och tysta liv finns alltid också något som inte är så lungt.

Det tredje exemplet är från låten *Den döda vinkeln*.

Exempel 45:

Och jag såg dig springa över skaren
 I jakten på din sagolika vy
 och du lärde mig att fullständigt försvinna
 In i dina tankar i ditt huvud står jag fri (*Den döda vinkeln*)

Det här är den andra strofen i låten och de enskilda adjektiven här är *sagolik*, *fullständig* och *fri*. I låtens första strof skriver Berg bl.a. att *Jag var länge ensam, enda barnet*. Den andra strofen är svårare att tolka. Om man bara läser andra strofen så ger det likadana tankar som Kents texter i allmänhet, dvs. strofen verkar handla om hans beundran för henne. Men när man också tar med den första strofen, är det mycket svårare att veta om det fråga om förhållandet mellan en man och en kvinnan eller om förhållandet mellan två syskon.

Tonen i strofen är ganska lätt och därför passar *sagolika* också bra där. Adjektivet spelar inte så stor roll utan det fungerar bara som en delfaktor i den lätta känslan. Det finns inte heller något rim eller annat som skulle ha påverkat här. Så Berg kunde också ha valt något annat adjektiv här, men har ändå beslutat sig att skriva just *sagolika*.

Det andra adjektivet i exemplet är *fullständigt* med adverbial funktion. Dess funktion i kontexten är att betona rollen som 'du' har här. Att *fullständigt försvinna* berättar att den inverkan som 'du' hade på 'jag' var stor och djup. Adjektivet gör det omöjligt att

tolka meningen på något annat sätt. Berg har alltså valt ett sådant adjektiv som hävdar tydligt det han vill säga. Här finns det inte heller rim så det är bara innehållet som har bestämt ordet.

Det sista enskilda adjektivet i exemplet är *fri*. Här är det också innehållet som bestämmer adjektivet och det finlipar bara det budskap som början av meningen förbereder. Den här meningen är annars bildspråkligt mycket intressant. Vad betyder *i dina tankar, i ditt huvud?* Men adjektivets roll är ganska klar här. Berg fortsätter den lätta och positiva stilen som finns i strofen och betonar här hur förhållandet mellan 'du' och 'jag' fungerar. Att man är *fri* innehåller nästan alltid positiva konnotationer.

Fri har också likheter med ordet *vy* på strofens andra rad. Samma slags likhet finns mellan motsvarande ord i den första strofen, så Berg ha velat skapa något slags rim här och det säkert har påverkat ordvalet på något sätt.

Det fjärde exemplet är från låten *Du var min armé*.

Exempel 46:

Töm ditt rum på tonårstankar nu
 Du sa, "Gör ditt val, ta ett självständigt beslut"
 Jag höll en hand då mot din varma hud
 Du sa, "Stäng din dörr, vi har något att reda ut." (*Du var min armé*)

Adjektiven som finns bara i detta utdrag är *självständigt* och *varma*. Utdraget är låtens första strof. En intressant sak med den här låten är att den är den av alla låtarna på de här tre skivorna som innehåller repliker.

De två första raderna i låten tyder på att det är fråga om någon situation inom en familj, t.ex. pappas ord till sonen. Men på tredje raden skriver Berg *hand då mot din varma hud*, så det är en ganska tydlig antydning att också här är det fråga om ett vanligt parförhållande. Detta lämnar två möjliga tolkningar för *självständig*. Antingen betyder det att nu är det tid för honom att börja själv fatta beslut om sitt liv eller att hon inte

mera vill göra allt tillsammans, en början eller ett slut. Det är i alla fall klart att *självständigt* är ett ord som spelar en roll här. Berg har valt det här ordet bara därför att just detta, och inget annat ord, passar bäst här.

Det andra adjektivet är *varma*. Att Berg beskriver hennes händer som varma, visar att han upplever henne som något positivt. Om han hade skrivit t.ex. *mot dina kalla hud* så skulle det också ha fungerat här men det hade förändrat idén i meningen helt och hållet. Så Berg har valt att skriva *varma* för få fram den positiva känslan.

Ett femte exempel är från låten *Max 500*.

Exempel 47:

Månen hänger lågt
 över allt du tror du såg
 Under trasigt moln
 går ett Yeti-spår (Max 500)

Det här är låtens första strof. På ett sätt påminner denna text om texten i låten *Kungen är död* på Hagnesta Hill. Många meningar i texten hänger på en ganska abstrakt nivå. När man för första gången läser eller hör texten är det ganska svårt att få en bild av helheten.

Lågt innehåller här inget större budskap. Det kan vara bara en kort beskrivning av vad Berg har sett då han skrev texten eller månen hänger lågt bara därför att *låg* rimmar med *såg*. Oberoende av vad som är den rätta tolkningen är ordets roll inte så meningsfull med tanke på strofen eller texten.

Berg fortsätter med att skriva *under ett trasigt moln*. Detta stöder tolkningen att han har sett månen och moln just då när han skrev de här raderna. *Trasig* spelar en lika liten roll här som *lågt* på första raden. Berg kunde ha använt många andra ord här också. Det enda kravet på ordet är att det måste passa rytmiskt i låten och att molnet inte beskrivs

som svart eftersom man då inte skulle ha tillräckligt ljus för att kunna se något spår någonstans.

Ett sjätte exempel på enskilda adjektiv är från låten *Romeo återvänder ensam*.

Exempel 48:

En isig vind över vattnet bär ett eko från de dödas värld
 En hälsning från ett svartsjukt hånfullt hav
 Och vintern sliter pirens skjul, river lyktor från en firad juli
 från pariserhulets skelett av trä och sten (*Romeo återvänder ensam*)

De här är de fyra första raderna i låten. En intressant detalj i låten är att den har ingen tydlig skillnad mellan vad som är strof och vad som är refräng. Texten är indelad i fem avsnitt och det mittersta av dem har sex rader och alla de andra fyra rader. Adjektiven som finns bara här är *isig*, *svartsjuk*, *hånfullt* och *firad*. Det sist nämnda är egentligen ett perfekt particip men beskriver ändå saker på samma sätt som adjektiven.

Hela den här strofen är bildspråkligt mycket lyckad. Berg använder fina uttryck för att säga enkla saker. Med fyra rader lyckas han måla en bra bild av en miljö och beskriva den mer än vad man vanligen kan med bara fyra rader.

Isig är det första adjektivet här. *Isig vind över vattnet* betyder att man lever i tiden sent på hösten. Berg skulle också ha kunnat skriva t.ex. *kall* eller *kylig* men han har ändå valt det starkaste adjektivet för att beskriva vinden. På första raden skriver han också *från de dödas värld*, så Berg har troligen velat använda starka ord för att få mer känsla i texten.

De båda andra enskilda adjektiven här beskriver havet och de finns efter varandra i texten. De är ganska ovanliga attribut för att beskriva havet. Man kan tolka dem från samma synvinkel som *isig* på första raden. Berg ha velat skapa en starkare känsla. De stärker också den bildspråkliga nivån i texten eftersom man kan tolka dem med många olika nyanser.

I detta avsnitt har Berg velat skapa en bild av en miljö och genom adjektiven, såväl som genom några andra ord också, velat förstärka sin beskrivning. Adjektiven kunde här ha varit också några andra med en likadan inverkan på känslan.

Ett sjunde och sista exempel på enskilda adjektiv i den här delen är från låten *Klåparen*.

Exempel 49:

Du går på ditt oefterhärmliga sätt
 Över skolgårdens grus för dig själv
 I ditt nyklippta hår, likt en irländsk idols
 Din spegelbild i fönsterglas
 Beundrar varje steg du tar (*Klåparen*)

Det här är låtens första strof och de enskilda adjektiven här är *oefterhärmliga*, *nyklippta* och *irländsk*.

På första raden finns adjektivet *oefterhärmliga*. Om man tolkar adjektivet så som det är här, så betyder det att personen här har en egen stil som andra skulle vilja härma men inte lyckas med. Ur den synvinkeln är den här personen en liten förebild för de andra. Men när man beaktar hela texten och hela kontexten, så får alla de här första raderna en lite ironisk ton. Berg skriver senare i texten bl.a. *och när parken ligger tom, inser du att din kväll har just tagit slut. Allt är som förut*.

På tredje raden måste adjektivet *nyklippta* tolkas på samma sätt som *oefterhärmliga*. Antingen beskriver det att någon är stilig eller sedan måste man tolka det som ironi. Om någon vill ändra sin stil eller vara lite mer personlig, är ett vanligt sätt att ändra sin frisyr. Berg vet det och har därför använt just det här adjektivet. Genom det och genom de andra adjektiven här betonar han den image som han vill skapa om textens person. Här kunde han kanske ha använt något annat uttryck än *nyklippta hår* men detta uttryck fungerar ändå perfekt här.

Det sista adjektivet i exemplet är *irländsk*. I alla texter på skivan finns det ett annat ställe där Berg har använt ett ord som beskriver nationalitet, *tyska bil* i *Du var min armé*. Det är möjligt här att Berg har sett bilden för sig i sitt huvud eller att han skriver om en person som levtt/lever på riktigt som påminner om någon irländsk idol. En annan tolkning är att han bara valt en nationalitet som passar språkligt här. Det kommer ju idoler från nästan varje västerländskt land.

Alla de här adjektiven har samma syfte. De stärker den image som Berg har velat ge personerna i texterna. När man beaktar hela texten så får de här första raderna en ironisk ton och samtidigt blir adjektiven lite ironiska, men detta förändrar inte deras roll.

7.3 Sammanfattning och jämförelse

Nu när jag har granskat skivorna separat ska jag göra en djupare analys av vilka slags skillnader det finns mellan den nya skivan och de äldre och basera mig på dessa analyser.

En stor skillnad mellan skivorna är att på den nya skivan är såväl 'jag' som 'du' beskrivna med melakoliska ord. Tidigare i Kents texter var 'du' den bättre parten som 'jag' ofta beundrade. I *Du & Jag Döden* har Berg ändå valt sådana adjektiv som ger negativa toner åt båda parterna. Detta stödjer Bergs påstående att den nya skivan är mer tungsint än de äldre.

I analyserna av de mest vanliga adjektiven kom det fram att orsakerna bakom användningen ofta är ganska likadana. *Vit* och *liten* var också bland de vanligaste hos båda grupperna. *Svag* t.ex. i de äldre texterna och *tyst* i de nyare var sådana adjektiv som Berg har använt eftersom de går lätt att använda i olika slags ställningar. Sådana här goda möjligheter till användning var den andra viktigare orsaken bakom de vanligaste adjektiven. En annan viktig orsak var t.ex. att med *liten* eller *vit* har Berg kunnat skapa kontraster och använda motsatser för att göra texten starkare. Man kan tolka analyserna också på det sättet att lätthet i användning har mer eller mindre varit en

orsak till alla de vanligaste adjektiven, dvs. alla adjektiven är vanliga och bekanta så att man kan tolka dem lätt i olika slags sammanhang. Ett litet undantag finns i användningen av *fri*. Användningen av detta adjektiv baserade sig bara på associationer och därmed har Berg varit tvungen att tänka hur han använder adjektivet.

I analyserna av enskilda adjektiv kom fram många likheter fram. De enskilda adjektiven är ofta beroende av rim och känsla. Det fanns ändå sådana adjektiv i båda grupperna som Berg har just medvetet använt vilket betyder att något annat adjektiv inte skulle ha fungerat lika bra i den ställningen.

Mycket mer intressanta än de här likheterna är skillnaderna som finns. I den nya skivan finns det inte sådana ordpar som *cyniska – patetiska* eller *moderna – antika* som i de äldre. Det finns inte heller sådana ovanliga adjektiv som *skelögd* eller *kameravana* i de äldre. Av detta kan man dra en slutsats att adjektivens roll i den nya skivan är mindre än i de äldre skivorna. Berg har använt många adjektiv också i *Du & Jag Döden* men variationen är mindre. Detta betyder att i alla fall ur den synvinkeln är språket också enklare och tydligare och när man ser på texterna som helheter, och inte bara på adjektiven, märker man att det finns många dystra meningar och uttryck där melankolin är uttryckt genom andra ord än adjektiv. Därför har Berg troligen använt mer vanliga adjektiv som inte innehåller så många bildspråkliga nyanser, eftersom vanliga adjektiv ger mer utrymme åt helheten och andra ord.

En liten skillnad är också att i *Du & Jag Döden* har Berg använt *lång* på flera ställen två eller tre gånger i rad. I alla de här texterna har han gjort det bara med *lång*. Distans har säkert varit ett tema han har velat betona och denna användning kan också vara en medveten stilistisk metod i att skapa melankoli.

8 AVSLUTNING

Syftet med min analys har varit att granska rockbandet Kents lyrik. Alla Kents texter är skrivna av bandets sångare Joakim Berg. Jag har granskat texterna i synnerhet ur adjektivens synvinkel och velat jämföra den nyaste skivan med två äldre skivor. Materialet har alltså bestått av Kents två äldre skivor *Isola* (1997) och *Hagnesta Hill* (1999) och den nyaste skivan *Du & Jag Döden* (2005). Från de här skivorna har alla sångtexter tagits med. Jag har använt både kvantitativa och kvalitativa metoder.

Analysen börjar med bakgrundsfakta om rocklyrik där jag presenterar rocklyrik i allmänhet och tar upp några allmänna synvinklar. Detta följs av bakgrundsinformation om Kent och Kents musik och texter. Jag går genom speciella drag i Kents texter. Adjektiv och också particip presenteras kort.

Själva analysdelen börjar med en kvantitativ granskning av *Isola* och *Hagnesta Hill*. Där kommer fram bland annat de vanligaste adjektiven på skivorna och jag ser också vilka slags resultat man kan få med en kvantitativ metod. I den kvalitativa delen går jag djupare genom alla de vanligaste adjektiven på skivorna samt flera exempel på sådana adjektiv som förekommer bara en gång i alla låtar. Det kommer fram att rim och kontext har i många fall påverkat adjektivvalet men det finns också många fall där adjektivet självt spelar en central roll. I analysen av de vanligaste adjektiven kommer det också fram att Berg använder ofta sådana adjektiv som går lätt att tolka och som kan lätt sättas in i olika ställningar och roller. Jag gör också likadana analyser med den nya skivan *Du & Jag Döden* och ser på samma aspekter som i de tidigare skivorna. Efter analyserna gör jag en sammanfattning av resultaten och ser vilka slags likheter och skillnader det finns mellan skivorna. Skillnader finns bland annat hur 'du' och 'jag' beskrivs, i hur några enskilda adjektiv har använts och i vilka slags adjektiv som har använts. I den nyaste skivan använder Berg enklare och tydligare adjektiv och lämnar mer utrymme och betydelse för andra ord och för helheten.

LITTERATUR

- Cassirer, Peter (2003). *Stil, stilistik & stilanalys*. Elanders Gotab. Stockholm.
- Dagensskiva (2007). www.dagensskiva.com (citerad 3.1.2007)
- Frith, Simon (1988). *Rockin potku*. Suomen etnomusikologinen seura ry:n julkisuja 1. Gummerus OY Kirjapaino. Jyväskylä.
- Hallberg, Peter (1982). *Diktens bildspråk*. Norstedts Tryckeri AB. Göteborg.
- Kauppinen A, Koskela L, Mikkola A, Valkonen K (1990). *Äidinkieli käsikirja*. WSOY, Borgå.
- Kent (2007). www.kent.nu
- Lilliestam, Lars (1998). *Svensk rock: musik, lyrik, historik*. Bo Ejeby Förlag. Göteborg.
- Lindberg, Ebba (1976). *Beskrivande svensk grammatik*. Almqvist & Wiksell Förlag AB. Stockholm.
- Lindberg, Ulf (1995). *Rockens text: ord, musik och mening*. Brutus Östlings Bokförlag Symposion. Stockholm/Stehag.
- Lóden, Mats (1989). *Rockens text*. Norstedts tryckeri, Stockholm.
- Malmgren, Sven-Göran (1990). *Adjektiviska funktioner i svenskan*. Novum Grafiska AB, Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis.
- Svenska Akademiens ordlista över svenska språket* (1986, 11 upplagan, andra tryckning). Fingraf, Södertälje.
- Welander Fredrik. (2007) www.dagensskiva.com Citerad 1.2.2007
- Viber, Åke (1990) *Svenskans lexikala profil*.

Bilaga 1. Livräddaren (*Isola*)

Jag räddar ditt liv
Du är bländad & vit
Jag bromsar på is
Du har frusit mitt i
Ge mig en chans
att drömma om ibland
någonstans
i nästa liv...
Jag räddar ditt liv
Jag bromsar i tid
Du har frusit mitt i
Jag är iskall inuti
Ge mig en chans
att drömma om ibland
någonstans
i nästa liv...

Bilaga 2. Kungen är död (*Hagnesta Hill*)

Decembertunn luft
ingen eld utan rök
Du ska ta ditt förnuft
till fånga, göra ett försök
Räknar IQ min vän
Siffror & tal
En nolla i mängden
försumbar och svag

Nu är kungen död
& hans drottning är fri
går jag före i kön
Återuppfinner mitt liv

Nu är kungen död
Nu är kungen död

Goretex mot regnet
Fleece mot kall snö
i paniken & trängseln
Blir du kall & blöt
& så tar jag min chans
Du vet hur det är
Jag släpper din hand
och lämnar dig där...

Nu är kungen död
& hans drottning är fri
går jag före i kön
Återuppfinner mitt liv

Så nära det bränns
Jag är äntligen här...

Nu är kungen död
& hans drottning är fri
går jag före i kön
Återuppfinner mitt liv

Nu är kungen död
& hans drottning är fri
går jag före i kön
Återuppfinner mitt liv

Nu är kungen död

Bilaga 3. 400 slag (*Du & Jag Döden*)

Domen föll på en morgonflight till London
Som tysta tunga steg på väg mot dig
Domen föll trots att du alltid använt kondom
Och med lien på svaj så väntar din gamle vän

Och som ni lekte när ni var barn
Och du stod givakt med din rygg rak och tog fyrahundra slag

Sömnen kom och du som låg så rätt i tiden
Domen föll som tårar mot din skärm
Sömnen kom som en åsikt, högervriden
Men mot dollar och yen så blir döden lätt ett skämt

Och som ni som lekte när ni var barn
Du förlorade ditt krig, du står ensam kvar

Och ingen kommer till ditt försvar
Så du står givakt med din rygg så rak och tar fyrahundra slag